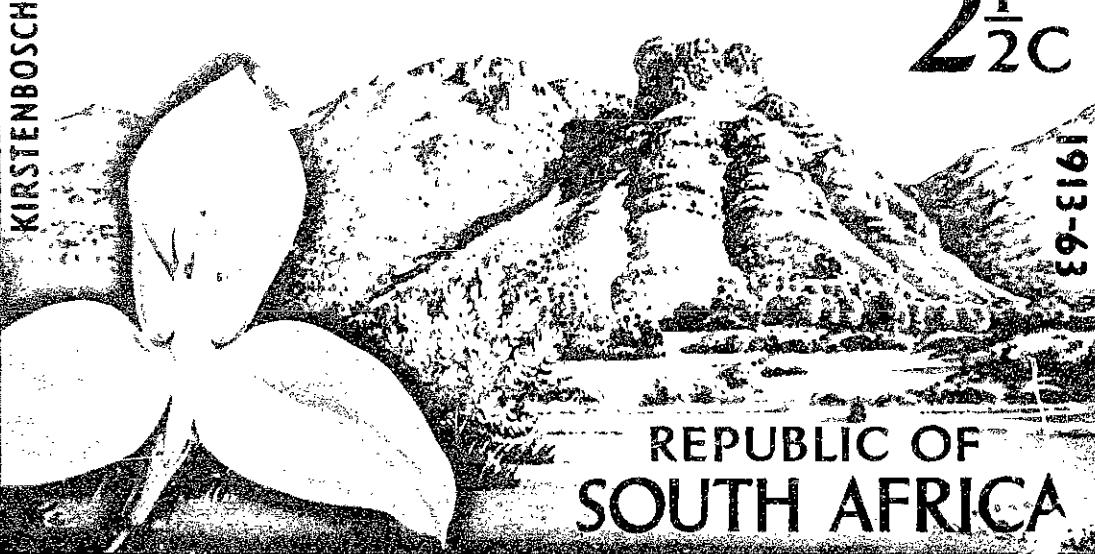
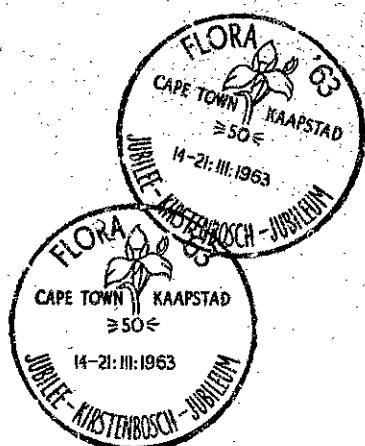

REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

2½C

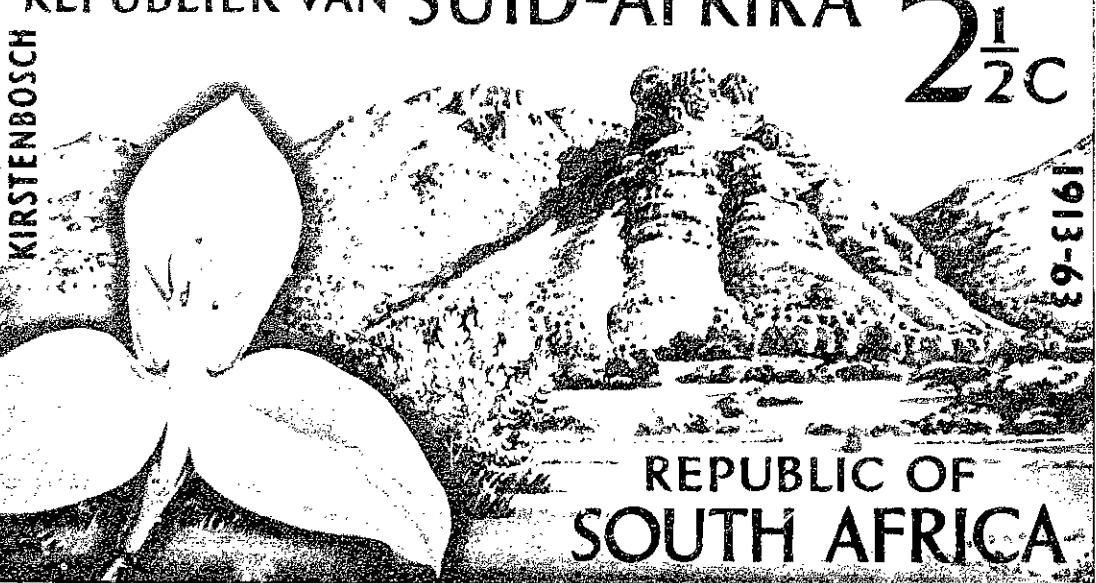

REPUBLIC OF
SOUTH AFRICA

REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

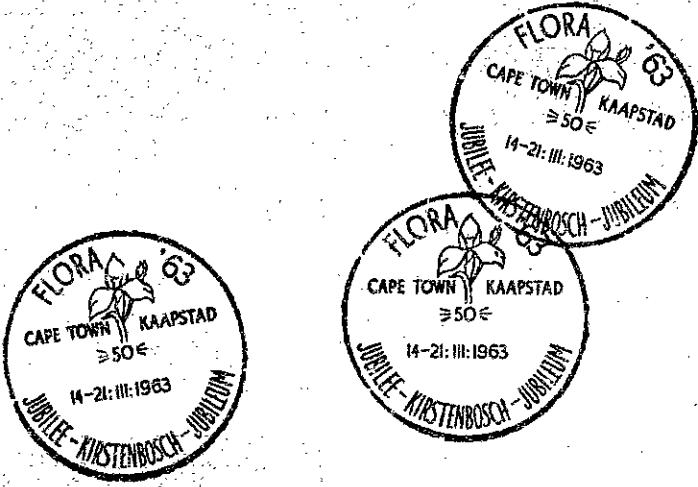
2½C

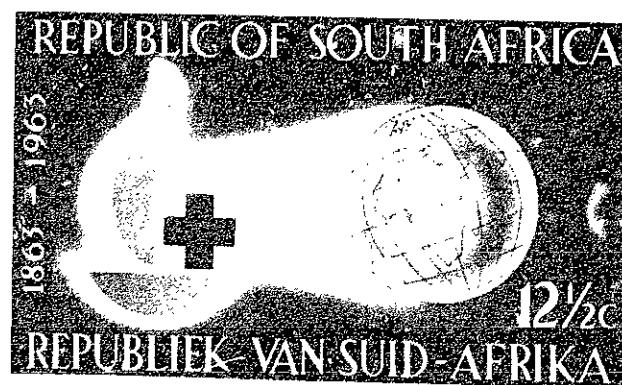
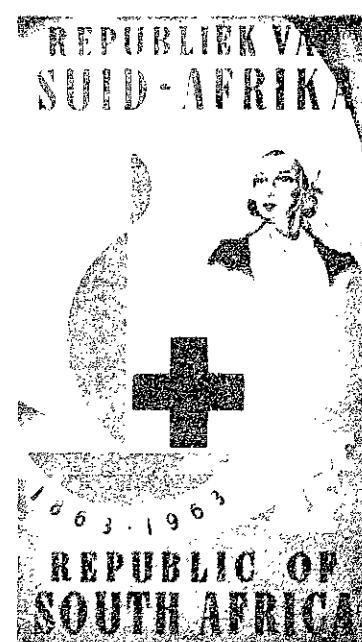

KIRSTENBOSCH

1963

REPUBLIC OF
SOUTH AFRICA

VOORUITGANG IN DIE POSKANTOOR

Synde
DIE JAARVERSLAG

van die
POSMEESTER-GENERAAL

van die
REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

vir
1962-63

DIE STAATSDRUKKER, PRETORIA

VOORUITGANG IN DIE POSKANTOOR

Synde
DIE JAARVERSLAG
van die
POSMEESTER-GENERALIS
van die
REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

vir
1962-63

DIE STAATSDRUKKER, PRETORIA

Inhoud

BLADSY

Voorwoord.....	iii
Finansies van die Poskantoor.....	1
Beleggingsgeriewe.....	1
Finansiële dienste namens ander Staatsdepartemente gelewer.....	2
Personeel.....	3
Werving en Opleiding.....	4
Organisasie en Metode.....	5
Toekennings.....	5
Taalkomitee van die Poskantoor.....	5
Telekommunikasie.....	6
Poswese.....	9
Ingenieursafdeling.....	11
Statistiese tabelle.....	14
Poskantocrorganisasiekaart.....	36

Voorwoord

Die jaar 1962-63 was 'n heel besondere tydperk in die geskiedenis van die Suid-Afrikaanse Poskantoor, en dit is vir my as Posmeester-generaal 'n groot voorreg om dit as sodanig te boek te stel. Hierdie verslag sluit ten nouste aan by my verslae van die jongste jare en getuig van volgehoue groei en ontwikkeling wat kulmineer in die verwesenliking van een van my Departement se grootste ideale, t.w. die strewe na groter selfstandigheid van optrede en selfbeskikkingsreg.

Voorasnog is Poskantoor, as een van die groot getal Staatsdepartemente, volgens eenvormige en regulasies beheer. Omdat dié reëlings nie op praktiese wyse die eiesoortigheid van hierdie groot diensonderneming en die eise wat weens die besondere aard van sy funksies aan hom gestel word, erken nie, is dit maklik te verstaan dat hy met probleme te dc n kry waarvoor 'n blywende oplossing nie binne die ou—en vir hom uitgediende—bestuur, patroon te vind is nie. By die personeel veral, wat daagliks van aangesig tot aangesig te staan gekom het voor die belemmerde uitwerking van---soos hulle tereg betoog—geredelik oorkoomlike hindernisse in die volvoering van 'n veeleisende dagtaak waarvan die tempo uiteraard inoet sinchroniseer met die hoë spoed van die verskillende kommunikasielidste, het dit 'n gevoel van ontevredenheid en frustrasie gekweek. Daar het by hulle 'n sterk mening posgevat dat verreweg die meeste van hulle onder toestande werk wat van dié van die gemiddelde amptenaar in die res van die Staatsdiens verskil, dat bepaalde nadele hieraan verbonde is en dat dit spesiale erkenning van Staatsweë verdien. Uit 'n hoër bestuurscogpunt, het my Departement voortdurend te kampe gehad met die besondere probleme wat ontstaan uit verdeelde beheer en die omslagtige procedures wat gevolg moes word met betrekking tot personeelbestuur, die verskaffing van akkommodasie en vervoer en finansiële kontrole. Kortom, die Poskantoor het die stadium ontgroei waar hy gerieflik en doeltreffend binne die gevestigde Staatsdienspatroon bestuur en administreer kon word.

In die lig van die voorgaande is dit met diepe erkentlikheid dat ek hier my waardering en dié van my Departement betuig aan—

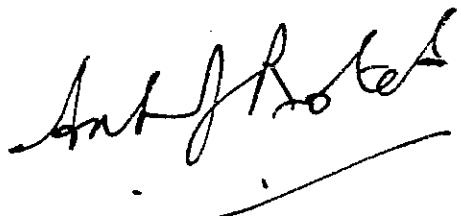
eerstens, Sy Edele dr. A. Hertzog, wat as Minister van Pos-en-Telegraafwese ons saak in die Kabinet bepleit het;

tweedens, die Kabinet vir die simpatieke oorweging van die Departement se vertoe vir die aanstelling van eers 'n Departemente Komitee, daarna—en wel ter opvolging van laasgenoemde se bevindings—'n Interdepartemente Komitee van Ondersoek en, in die laaste plek, die aanvaarding *in toto* van die Interdepartemente Komitee se aanbevelings; en

derdens, die Interdepartemente Komitee onder Voorsitterskap van mnr. D. H. C. du Plessis, voormalige Hoofbestuurder van die Suid-Afrikaanse Spoorweë en bestaande uit my kollegas aan die hoof van daardie departemente wat regstreeks by die saak betrokke is, t.w. die Staatsdienskommissie, die Tesourie, die Departement van Vervoer en die Departement van Fisiese Werke, en uit myself.

Danksy die visie, die geduld en die insig in die moeilike probleme van die Poskantoor onder die vroeëre bestuursbedeling, wat elkeen van hierdie instansies in die beraadslagings en onderhandelings aan die dag gelê het, is daar besluit op ingrypende veranderings in die bestuursverhoudings tussen die Poskantoor en voornoemde Departemente. Benewens 'n eie Personeelraad vir die Poskantoor, is 'n groter mate van selfbestuur aan hom verleen met betrekking tot geboue, vervoer en finansiële beheer en is die grondslag gelê vir sy geleidelike verdere ontkoppeling van eksterne beheer.

Ek hou my daarvan oortuig dat hierdie vergunnings doeltreffendheid in die Poskantoor sal bevorder en 'n gees van tevredenheid en groter toewyding en werklus sal meebring onder die duisende mans en vroue wat dit hul lewenstaak gemaak het om die allerbeste pos-en-telekommunikasielidens aan die Republiek van Suid-Afrika te lewer. Dit wat hierin bereik is, is gebore uit praktiese noodsaak, gedikteer deur die behoeftes van die beste landsbelang en geprikkel deur daardie beperkings en hindernisse wat telkemale in my vorige verslae voorgehou is ter verduideliking van my Departement se onvermoë oor in die mate wat hy hom dit ten doel stel, te voorsien in die vraag na meer en beter poskantoorgewerke. In dieselfde gees pas dit dat ek die groter verantwoordelikheid wat nou op my en my Departement rus en die strawwer eise wat daaruit ontstaan, openlik sal aanvaar. Dit doen ek in die wete dat ek hierin op die personeel van die Poskantoor konsentraat staatmaak om hulle met selfs groter getrouheid en offering te wy aan 'n taak wat, behoorlik volvoer, in elke opsig nuttige volksdiens is.

6 Februarie 1964.

Posmeester-generaal.

FINANSIES VAN DIE POSKANTOOR

Vir die boekjaar 1962-63 toon die Handelsrekening van die Poskantoor 'n wins van R13.353.945 vergeleke met R13.282.025 vir 1961-62. Uitbreiding van die telefoon diens het 'n vermeerdering in telefooninkomste tot gevolg gehad en posinkomste het gestyg as gevolg van 'n toename in besigheid en hoër postariewe na lande in die Britse Statebond. Aan die ander kant was daar 'n stijging in uitgawe wat veroorsaak is deur hoër bedryfskoste (hoofsaaklik t.o.v. salaris en posvervoer) en verhoogde bydraes tot die Leningsrekening ten opsigte van telegraaf- en telefoonvernuwings en -vervangings. By die berekening van die wins op 'n handelsgrondslag was dit ook nodig weens die volgehoue groei van die Departement om groter voorsiening te maak vir onder andere rente en bydraes tot die Pensioenfonds.

Inkomste en Uitgawes (Kontanttransaksies)

Vergeleke met die vorige jaar het die inkomste van die Poskantoor met R3.988.820 gestyg tot R90.727.064, terwyl die kontantuitgawes met R3.031.471 tot R63.296.913 vermeerder het. Die omvang en voortdurende groei van poskantoorbesigheid blyk uit onderstaande vergelykende tabelle van inkomste wat verdien is en uitgawes wat aangegaan is in verband met die lewering en instandhouding van die drie vernaamste dienste van die Departement.

Diens.	<i>Inkomste</i>		
	1960-61 R	1961-62 R	1962-63 R
Posdiens.....	24.780.023	25.831.259	26.572.687
Telegraafdiens..	7.377.751	7.471.023	7.479.941
Telefoon diens..	49.746.988	53.385.963	56.674.436
TOTAAL... R	<u>81.904.762</u>	<u>86.718.245</u>	<u>90.727.064</u>

Diens.	<i>Uitgawe</i>		
	1960-61 R	1961-62 R	1962-63 R
Posdiens.....	23.760.964	24.159.264	25.552.972
Telegraafdiens..	6.149.570	6.439.893	6.285.304
Telefoon diens..	28.757.755	29.666.285	31.458.637
TOTAAL... R	<u>58.668.289</u>	<u>60.265.442</u>	<u>63.296.913</u>

Omset

Die totale omset vir 1962-63 het met R29.895.271 tot R576.589.013 gestyg. Hierby is nie ingereken nie in bedrag van R40.563.152 ten opsigte van sigaretbelastingseëls wat die Poskantoor namens die Departement van Doeane en Aksyns op skuld verkoop het. Die kontantwaarde van hierdie seëls is deur die kopers regstreeks aan daardie Departement betaal.

BELEGGINGSGERIEWE

Posspaarbank

Gedurende die boekjaar 1962-63 is 147.805 nuwe rekenings geopen en 204.879 rekenings gesluit. Laasgencemde sluit 144.848 rekenings in wat gedurende die afgelope sewe jaar rustend was en ten opsigte waarvan die saldo's in Inkomste gestort is in afwagting van latere opvragings deur die betrokke inlêers. Op 31 Maart 1963 het die totale getal oop rekenings op 1.700.642 gestaan—in vermindering van 57.074 vergeleke met die totaal aan die einde van die vorige jaar. Die saldo's waarneé inlêers se gewone rekenings aan die einde van Maart 1963 gekrediteer is, het R135.004.074 beloop vergeleke met R134.752.339 op 31 Maart 1962.

Op 31 Maart 1963 het die saldo's van bedrae wat in Spaarbanksertifikate belê is, op R6.759.000 te staan gekom teenoor R6.692.300 aan die einde van die vorige boekjaar. Gedurende 1962-63 is inlêers met rente ten bedrae van R4.143.684 gekrediteer ten opsigte van beleggings in gewone rekenings en Spaarbanksertifikate.

Aan die einde van die huidige boekjaar was daar 1.614 poskantore wat spaarbankseëls gelewer het; aan die einde van die voorliggende boekjaar was daar 1.624. Sedert 1 Januarie 1963 word spaarbankbesigheid in Suid-Afrikaanse spaarbankrekenings nie meer by poskantore in Betsjoeanaland gedoen nie.

Unielening- en Nasionale Spaarsertifikate

Gedurende 1962-63 het die bedrag wat in die kredit van belêers in Unielening- en Nasionale Spaarsertifikate gestaan het, gestyg van R69,594,031 tot R83.848,222. Beleggings vir die jaar het R23,092,831 beloop en kapitaalterugbetaalings het op R8,838,640 te staan gekom. Die totale bedrag wat gedurende die jaar aan rente betaal is, beloop R2,055,540: hierdie bedrag sluit in R7.831. R9,963, R13.586, R80,972, R1,806,578, R127,538, R6,531 en R3,001 ten opsigte van onderskeidelik die sesde, sewende, agste, negende, tiende, elfde

en twaalfde reeks Unieleningsertifikate en die eerste reeks Nasionale Spaarsertifikate. Die kapitaalsaldo's wat op 31 Maart 1963 ten opsigte van voormalde reekse aan belêers verskuldig was, is onderskeidelik R202,663, R227,672, R164,497, R435,277, R4,288,734, R41,528,579, R6,154,207 en R17,831,519.

Die tweede reeks Nasionale Spaarsertifikate is met ingang van 1 Oktober 1962 te koop aangebied en tot en met 31 Maart 1963 het die totale verkope R12,988,495 beloop.

FINANIELE DIENSTE NAMENS ANDER STAATSDEPARTEMENTE GELEWER

Binnelandse Inkomste

Die bedrag wat namens die Departement van Binnelandse Inkomste ingevorder is, het toegeneem van R3.193.456 in 1961-62 tot R3.392.950 in 1962-63. Dié toename is hoofsaaklik toe te skryf aan die verkoop van meer inkomsteseëls by poskantore.

Doeanegeld wat namens die Departement van Doeane en Aksyns ingevorder is, het R3.048,337 beloop vergeleke met R2,597,706 in 1961-62. Sigaretbelastingseëls ten bedrae van R41.699,080 is gedurende 1962-63 by poskantore verkoop wat 'n toename van R1.403,443 toon vergeleke met die verkope gedurende die vorige jaar.

Gedurende 1962-63 het die Poskantoor Leningsheffingsertifikate ter waarde van R1.092,057 namens die Departement van Binnelandse Inkomste gedelg vergeleke met R128,298 gedurende 1961-62. Die toename is daarvan toe te skryf dat Leningsheffingsertifikate wat ten opsigte van die belastingjaar geëindig 30 Junie 1957 uitgereik is, gedurende die laaste gedeelte van 1962 terugbetaalbaar geword het.

Pensioene

Die pensioene wat namens die Departement van Volkswelsyn en Pensioene, die Suid-Afrikaanse Spoerweë en die Provinciale Administrasie by poskantore uitbetaal is, het gestyg van R67.259,517 in 1961-62 tot R71.910,103 in 1962-63. Die getal betaaldonders het gestyg van 3.138,491 tot 3.204,944. Gedurende die jaar is 'n totaal van 140,764 pensioenbetaaldonders ten bedrae van R5.751,742 en 4,777 ten bedrae van R279,374 onderskeidelik namens die Suid-Afrikaanse Spoerweë en die Provinciale Administrasies betaal.

Die Tesourie

Spaarfondsbelastingsertifikate ter waarde van R6.053 is gedurende 1962-63 namens die Tesourie afgelos: die bedrag ten opsigte van 1961-62 was R6,513.

As gevolg van die instel van die L.B.S.-steisel is die verkoop van Belastingdelgingsertifikate namens die Tesourie aan die einde van September 1962 gestaak. Gedurende die tydperk 1 April tot 30 September 1962 is sertifikate ten bedrae van R3.106,290 verkoop vergeleke met R6.211,048 in die vorige boekjaar. Die totale verkope deur die Poskantoor vandat die skema in Julie 1941 ingestel is, het R74.153,247 bedra.

Beleggings in Tesourie-obligasies het gedurende 1962-63 R10.001,750 beloop, waarvan R4,681,750 ten opsigte van die 4½%-uitreikings was wat vanaf 1 November 1962 die publiek aangebied is. Invorderings gedurende die vorige boekjaar het R7.651,600 beloop, maar in daardie jaar was die obligasies slegs vanaf 1 Junie 1961 tot 31 Maart 1962 beskikbaar.

Nasionale Behuisung

Namens die Nasionale Behuisingskantoor is 'n bedrag van R2.674,111 gedurende 1962-63 ten opsigte van huurgelde en leningsdelgings ingevorder vergeleke met R2.632,893 gedurende 1961-62. Van Julie 1946 af (toe die eerste bedrae ingevorder is) tot 31 Maart 1963 is 'n totale bedrag van R32.242,737 ingevorder.

PERSONEEL

Algemene

Die totale personeel (alle range) in die Poskantoor het gedurende die boekjaar 1962-63 van 46,520 tot 46,707 toegeneem.

In die algemeen was die personeeltoestand bevredigend; die Departement moes by geleentheid die dienste van sommige tydelike eenhede by sekere sentra beëindig ten einde applikante wat vir vaste aanstelling kwalifiseer, aan te stel. Die Departement is ook bly om te meld dat sy pogings om opgeleide eenhede te oorreed om nie te bedank nie weer eens vrugte afgewerp het. Die meeste van hierdie beampes is gelok deur aanbiedinge van betreklike besoldiging deur buite-instansies—betrekings wat gewoonlik weinig vooruitsigte op vordering of sekuriteit ingehou het.

Die toestand in die verskillende personeelgroepes kan soos volg opgesom word:

Poskantoorklerke en Vroue-assistente

Gedurende die boekjaar het 320 Poskantoorklerke en 409 Vroue-assistente die Diens verlaat, die meerderheid van die vroue met die doel om in die huwelik te tree. Hierdie getalle toon 'n geringe toename vergeleke met dié van die vorige boekjaar.

Ten einde die pos- en telegraafpersoneel te versterk, is stappe gedurende die jaar gedoen om 65 beampes in die Algemene Afdeling as Poskantoorklerke aan te stel. Baie beampes wat teen die Departement se advies in bedank het, het na die Diens teruggekeer; altesaam 48 mans en 20 vroue is heraangeset. Die hersiene maatreëls wat aanstellings in die Klerklike Afdeling van applikante van 21 jaar en ouer toelaat, het nog steeds 'n voordelige uitwerking vir die Diens gehad.

Die tekort aan opgeleide personeel, veral in Natal, aan die Witwatersrand en op die Vrystaatse Goudveld, duur nog voort. As gevolg van die skaarste aan applikante in hierdie gebiede, was dit weer eens nodig om personeel van ander sentra af daarheen te verplaas ten einde te verseker dat 'n bevredigende werkstandaard gehandhaaf word.

Telefoonpersoneel

Die skepping van die nuwe range van Senior Manlike en Senior Vroulike Telefonis met ingang van 1 April 1962, het nuwe kanale vir vordering geskep vir telefoniste wat oor die vermoë beskik om veeleisender en verantwoordeliker dienste as gewone operateurswerk te verrig.

Gedurende die jaar het die Departement min moeilikheid ondervind om die dienste van geskikte manlike en vroulike kandidate vir aanstelling as telefonis te bekom. Waar tydelike moeilikheid ontstaan het om vakatures op sommige plekke te vul, is die toestand die hoof gebied deur die betrekings aan te bied aan kandidate in ander gebiede wat op aanstellings gewag het. Die meeste kandidate was opvoedkundig gekwalificeerd vir vaste aanstelling en slegs by enkele kantore is tydelike eenhede in diens geneem omdat geen gekwalificeerde applikante beskikbaar was nie.

Die verlies aan personeel as gevolg van bedanking en diensverlating was nie so hoog as in vorige jare nie en 'n aansienlike getal voormalige telefoniste het na die diens van die Departement teruggekeer.

Die Poskantoor het gedurende die boekjaar 81 blinde en 32 liggaamlik belemmerde telefoniste by klein private taksentrales in Staatsdepartemente en Provinciale Administrasies in diens geneem.

Uniformpersoneel

Die instel van 'n nuwe rang van Senior Posbesteller met ingang van 1 April 1962 het nuwe kanale vir hoër besoldiging geskep vir posbestellers wat oor die vermoë beskik om meer verantwoordelike werk te verrig, byvoorbeeld die wyksortering van posstukke, motorbestuurdiens en toesigdiens by spoorwegstasies en lug- en seehawens.

Ondanks bepaalde moeilikhede wat met die werwing van genoeg geskikte kandidate vir aanstelling as posbesteller in Durban en aan die Witwatersrand ondervind is, kon die toestand ten opsigte van die uniformpersoneel in die algemeen as bevredigend beskou word en was dit moontlik om 'n bevredigende afleweringsdiens dwarsdeur die Republiek te handhaaf.

By sommige van die kantore waar die Departement verplig was om gebruik te maak van Bantoe- en Kleurlingwerkneemers vir die aflewing van posstukke in blanke woongebiede, het die toestand geleidelik verbeter deurdat blanke applikante beskikbaar geword het vir aanstelling as posbesteller.

Tegniese Personeel

Gedurende die boekjaar 1962-63 het die Departement die dienste van 116 opgeleide tegnici om verskeie redes verloor; bygevolg was daar aan die einde van dié jaar 'n totale tekort van 115 gekwalfiseerde tegnici. Alhoewel die toestand in sekere

mate sal verbeter sodra ongeveer 202 leerling-tegnici hul voorgeskrewe tydperk van opleiding aan die einde van 1963 voltooи en as Tegnici, Graad II, aangestel word, sal die dringende vraag na gekwalifiseerde tegnici, as gevolg van die snelle en volgehoue uitbreiding op die gebied van telekommunikasie, bly voortbestaan.

Van die tegnici wat in die buiteland gewerf en op kontrak aangestel is, het 9 na hul huisland teruggekeer, terwyl die oorspronklike kontrakte van

7 verleng is. Agt is in vaste hoedanigheid aangestel nadat hulle Suid-Afrikaanse burgerskap verkry het.

Ongevallevergoeding

Gedurende die afgelope boekjaar is behandeling toegedien en vergoeding betaal in die vorm van of periodieke of rondesombetatings aan 2,220 beampies en werknemers van die Poskantoor wat in die uitvoering van hul amptelike beserings opgedoen het; daar was 2,184 gevalle gedurende die vorige boekjaar.

WERWING EN OPLEIDING

Poskantoorklerk en Vroue-assistent

Gedurende die boekjaar het die Departement weer 'n intensieve werwingsveldtog onderneem en geen steen is onaangeroerd gelat om die belangstelling van seuns en dogters wat die skool verlaat in 'n loopbaan in die Poskantoor gaan te maak nie. Wyd verspreide pubisiteit is in al die toonaangewende nuusblaaie en uitgesoekte tydskrifte gegee aan die voordele verboude aan so 'n loopbaan. Daarbenewens is alle hoërskole deur werwingsbeampies van die Departement besoek. Tydens hierdie besoeke is spesiale brosjures waarin uitvoerige besonderhede oor alle aspekte van die Poskantoor se werkzaamhede vervat is, aan hoofde van skole en beroepsvoerligers oorhandig.

Die aantal vroulike applikante het weer die vraag oortref en dit was moontlik om streng keuring toe te pas by die aanstelling van kandidate as Vroue-assistent. Die kwota vir seuns aan die Witwatersrand en in Natal kon egter nie gevul word nie en werwing in hierdie gebiede duur voort.

Gedurende die jaar is 1,653 leerlinge vir opleiding aangeneem, waarvan 1,456 gedurende die eerste kwartaal van 1963 tot diens toegetree het. Altesaam 421 leerlinge het die Diens verlaat terwyl hulle nog in opleiding was en 1,300 het in die eindeksamen geslaag. Van laasgenoemde getal het 219 bedank voordat hulle proefaanstellings bekragtig kon word.

Tegniese Leerlinge

Ook wat hierdie groep betrek, is alle moontlike pogings aangewend om seuns met aanleg vir tegniese werk vir aanstelling as Leerlingtegnici te werf. Die werwingsveldtog was dan ook meer geslaagd as in die vorige jaar, aangesien altesaam 340 kandidate gewerf is vergeleke met 180 gedurende die boekjaar 1961-62. Alhoewel 88 Leerlingtegnici bedank het—27 meer as gedurende die vorige jaar—het die totale getal leerlinge van 709 tot 728 toegeneem.

Die werwing van Leerlingtelefoonwerktuigkundiges het geen probleme opgelewer nie en die kwota vir 1963 is vroeg in die jaar gevul.

ORGANISASIE EN METODE

Meganisering van Telefoonrekeningseksies

Gedurende die boekjaar is die meganisering van die telefoonrekeningseksies in Kaapstad, Durban en Germiston suksesvol deurgevoer. 'n O. en M.-ondersoek het getoon dat dit ekonomies sal wees om ook die telefoonrekeningseksies van Port Elizabeth en Oos-Londen te meganiseer en die oorskakeling na gemeganiseerde werkmetodes by dié twee sentrums is beplan om vroeg gedurende die komende boekjaar plaas te vind.

Meganisering van die Telegramrekeningseksie in Johannesburg

Die gemeganiseerde steisel wat vir die telegramrekeningseksie in Johannesburg aanbeveel is, is gedurende Junie 1962 ingestel en werk bevredigend.

Meganisering van die Salarisregisterseksie in die Rekeningafdeling

'n O. en M.-ondersoek is onderneem met die doel om die departementele Rekeningafdeling behulpsaam te wees met die oplos van rekeningprobleme wat by die instel van die lopende belastingbetaalstelsel op 1 Maart 1963 ontstaan het. Die voorstelle vir die meganisering van die salarisregisterseksie is aanvaar en die pos en balansering deur masjiene van die salaris en salarisafrekings van ongeveer 41,000 werknemers wai aan inkomstebelasting onderhewig is, sal gedurende April 1963 'n aanvang neem.

Hersiene telefoonboekhouprosedure by plattelandse poskantore

'n Hersiene telefoonboekhouprosedure is met ingang van 1 Maart 1963 by alle plattelandse poskantore ingestel. Die vernaamste voordele van die hersiene prosedure is die vereenvoudiging van telefoonouditeerwerk en strenger finansiële beheer oor uitstaande telefoonrekenings.

Hersiene produksiestandaarde vir oorseining van telegramme oor die Gentex-stelsel

As gevolg van die instel op 5 November 1962 van direkte telegraafskakeling tussen kantore wat met die Transvaalse telegraafnetwerk verbind is, was dit nodig om nuwe produksiestandaarde vir die oorseining van telegramme te bepaal. Die ondersoek nader voltooiing en die hersiene standaarde sal binnekort toegepas word.

Roetine ondersoek

Vir die doel van die jaarlikse personeelbegroting is 'n algemene ondersoek na die Departement se personeelbehoeftes onderneem. Inspeksies van die groter poskantore en van die klerklike en administratiewe seksies is uitgevoer met die doel om personeelbehoeftes vas te stel, die werk te vereenvoudig en te verseker dat 'n doeltreffende diens aan die publiek gehandhaaf word.

TOEKENNINGS

Die personeel word voortdurend aangemoedig om voorstelle in te dien vir die verbetering of vereenvoudiging van departementele apparaat of die verandering van bestaande stelsels waardeur besparings vir die Departement en doeltreffendheid in die algemeen in die hand gewerk sal word. Gedurende die boekjaar is 6 toekennings vir sodanige voorstelle gedoen.

'n Spesiale versoek is tot die personeel gerig om hul verskillende dienste te ontleed en voorstelle in te dien met die oog op die vereenvoudiging van werkmetodes en -prosedures en die uitskakeling van onnodige werk. Die personeel het goed gereageer en 114 voorstelle is ontvang, waarvan baie voordelig aangewend is.

TAALKOMITEE VAN DIE POSKANTOOR

Die Komitee het gedurende 1962-63 sy volle aandag gewy aan aanvullings tot die Poskantoorwoordeboek, veral in verband met pos-, konstruksie-, telefonie- en teledrukkerterme.

Die werkgroepe funksioneer nog steeds en hulle arbeid blyk van besondere waarde vir die Komitee te wees.

Gedurende September 1962 is 'n uitgebreide lys aanvullende en hersiene posterme uitgegee. Daar is ook goeie vordering gemaak met die beskikbaarstelling van 'n aanvullende lys ingenieursterme.

Daar is steeds noue samewerking met die *Woordeboek van die Afrikaanse Taal* en 'n groot aantal definisies van tegniese terme is op versoek verstrek.

TELEKOMMUNIKASIE

Kapitaaluitgawes aan Uitbreiding

Gedurende 1962-63 is daar R19,071,782 aan die uitbreiding van die telekommunikasiestelsel bestee; die bedrag vir die vorige jaar was R17,739,343. Die Standaardvoorraadkapitaalrekening het gedurende die boekjaar geen verandering getoon nie en dit staan nog op R9,000,000.

Telefoonondienste

Op 31 Maart 1963 was daar 950,924 telefone in gebruik of goedgekeur, vergeleke met 910,738 aan die einde van die vorige boekjaar, d.i. 'n toename van 40,186. Die getal huurders wat telefoonondiens hê, het met 53 verminder tot 21,938.

Gedurende die jaar is magtiging verleen om 2,810 myl nuwe draad op te rig ten einde diens aan 4,091 plaaslynhuurders te verskaf. Op 31 Maart 1963 was daar altesaam 88,598 plaaslyndienste of in gebruik of reeds goedgekeur, waarvoor 197,293 myl draad gebruik is en gebruik gaan word. Die totale uitgawe wat gedurende die jaar aangegaan is vir die verskaffing van diens aan nuwe plaaslynhuurders en die aanlê van nuwe plaaslyne wat op 31 Maart 1963 in verskillende stadiums van voltooiing was, het R1,025,816 beloop, vergeleke met R1,062,173 gedurende 1961-62.

Die getal halfautomatiese skakeleenhede het gedurende die jaar geëindig 31 Maart 1963 van 135 tot 128 verminder. Drie eenhede is omskep in teoretiese sentrales en twee is afgetakel.

Op 31 Maart 1963 het 10,956 applikante op telefoonondiens gewag, 'n vermindering van 37 op die totaal aan die einde van die vorige boekjaar. Die getal applikante wat op plaaslyndiens gewag het, is 1,659 d.w.s. 'n vermindering van 18.

Gedurende die jaar is daar 1,089,962,384 plaaslike telefoonoproepenhede (oproep van oproepkantore af uitgesluit) in die stede en dorpe geregistreer en 88,073,258 op plaaslyne en meerpersoonslyne.

Telegraaf- en Telefoonkantore

Openbare telegraaf- en telefoonondiens is by 19 nuwe kantore verskaf en dit het die aanlê van 60 myl nuwe lyn teen 'n koste van R15,099 meegebring.

Telefoonhooflyndiens

Die getal hooflynoproope, insluitende toloproope wat op 'n handskakelbasis behandel is, het vermeerder van 78,088,366 in 1961-62 tot 88,085,025 in 1962-63.

Ten einde te voldoen aan die toenemende vraag na hooflyndiens en om die diens in die algemeen te verbeter, is 1,074 addisionele hooflyne gedurende die loop van die jaar aangebring. Dit het die totale getal hooflyne in die Republiek tot 11,344 vermeerder. Die addisionele lyne sluit in 'n aantal vir direkte hooflynskakeling deur huurders en, onder andere, die volgende langafstandshooflyne:

	Addisioneel.	Totaal.
Johannesburg-Durban.....	8	49
Johannesburg-Bloemfontein..	4	30
Johannesburg-Mbabane.....	2	3
Port Elizabeth-Kimberley....	1	3
Bloemfontein-Vereeniging....	2	2
Kaapstad-Bulawayo.....	1	2
Vereeniging-Durban.....	1	1

Regstreekse Skakeling van Hooflynoproope

Die gerief wat telefoonhuurders in gebiede wat deur outomatiese sentrales bedien word, in staat stel om sentrales op die platteland en huurders by ander outomatiese sentrales regstreeks te skakel, is soos volg uitgebrei:—

- (i) *Huurders in die Witwatersrandse, Pretoriase en Vereenigingse outomatiese sentralestelsels.*—Na Leslie. (Die oproope word op hooflynkaartjies op Leslie aangeteken.)
- (ii) *Huurders in die Pretoriase outomatiese sentralestelsel.*—Na Rosslyn. (Die oproope word op hooflynkaartjies op Rosslyn aangeteken.)
- (iii) *Huurders in die Bloemfonteinse outomatiese sentralestelsel.*—Na Hagesdam en Sannaspas. (Die oproope word outomaties getel volgens die stelsel van telling met wisselbare tydsduur.)
- (iv) *Huurders in die Kaapse Skiereilandse outomatiese sentralestelsel, Worcester en Paarl.*—Na Gordonsbaai, Piketberg en Vredenburg. (Die oproope word elke drie minute outomaties getel, behalwe in die geval van Worcester, waar die oproope getel word volgens die stelsel van telling met wisselbare tydsduur.)

- (v) *Huurders op Steilenbosch (nuwe outomatiese sentrale).*—Na die Kaapse Skiereiland, Paarl en Worcester.
  - (vi) *Huurders in die Kaapse Skiereilandse outomatiese sentralestelsel, Paarl en Worcester.*—Na Stellenbosch.
  - (vii) *Huurders op Carletonville (nuwe outomatiese sentrale).*—Na die Witwatersrandse, Pretoriase, Vereenigingse en Klerksdorpse outomatiese sentralestelsels.
  - (viii) *Huurders in die Witwatersrandse, Pretoriase, Vereenigingse en Klerksdorpse outomatiese sentralestelsels.*—Na Carletonville.
  - (ix) *Huurders op Amanzimtoti.*—Na die Durbanse outomatiese sentralestelsels (insluitende Isipingo) en die Pietermaritzburgse outomatiese sentralestelsel. Daarbenewens kan die huurders op Amanzimtoti direk na die volgende handsentrales skakel: Cato Ridge, Scottburgh, Stanger, Tongaat, Umhlali, Umkomaas en Verulam.
  - (x) *Huurders op Isipingo.*—Na huurders in die Pietermaritzburgse outomatiese sentralestelsel asook na die handsentrales genoem onder (ix).
  - (xi) *Huurders in Pietermaritzburg.*—Na huurders op Isipingo.
- Opmerking.*—Verskillende telstelsels is van toepassing op items (v) tot (xi) en gevoglik is besonderhede daarvan nie verstrek nie.

Huurdershooflynskakeling sal nog verder uitgebrei word na 'n aantal bestaande handsentrales in die Republiek gedurende die loop van die volgende jaar, asook wanneer verdere handsentrales op die platteland na outomatiese bediening oorgeskakel word.

Outomatiese Sentrales

Die volgende nuwe outomatiese sentrales is verskaf:

Sunnyside.....	5,539 lyne.
Amanzimtoti.....	1,896 lyne.
Bethlehem.....	3,218 lyne.
Carletonville.....	3,712 lyne.
Stellenbosch.....	2,940 lyne.

Die nuwe outomatiese sentrales op Amanzimtoti, Bethlehem, Carletonville en Stellenbosch het die ou handsentrales vervang.

Die lynetal van die volgende outomatiese sentrales is vermeerder soos aangedui:

Bloemfontein.....	388 lyne (tydelike uitbreiding).
Bramley.....	1,520 lyne.
Florida.....	1,239 lyne.
Isipingo.....	178 lyne.
Linden.....	2,694 lyne.
Parow.....	1,046 lyne.
Port Elizabeth-Sentraal.....	760 lyne.
Pretoria-Wes.....	1,382 lyne.
Roo depoort.....	1,461 lyne.
Seepunt.....	562 lyne.
Welkom.....	388 lyne (tydelike uitbreiding).
Westville.....	866 lyne.

Nuwe outomatiese sentrales sal gedurende die boekjaar 1963-64 op Noordrand (1,483 lyne) en Houghton (4,229 lyne) in werking gestel word. Die oprigting van 'n nuwe outomatiese sentrale op Lewisham (3,175 lyne) is goedkeur.

Daar is ook begin met die uitbreiding van verskeie ander outomatiese sentrales, wat 'n addisionele 6,400 huurderslyne sal verskaf. Daarbenewens sal twee nuwe huurderseenhede in die outomatiese sentrale van Johannesburgstad in gebruik geneem word om bestaande toerusting wat verouderd is, te vervang.

Werk is aan die gang om die handsentrales by die volgende plekke deur outomatiese sentrales te vervang:

Blyvooruitsig.....	629 lyne.
Bryanston.....	3,089 lyne.
Dunnett.....	998 lyne.
Nigel.....	1,694 lyne.
Virginia.....	3,768 lyne.

Handsentrales

Onder die belangrikste handsentrales wat gedurende die boekjaar uitgebrei is, is die volgende:

<i>Sentrale.</i>	<i>Addisionele huurderslyne.</i>
Durbanville.....	200
Estcourt.....	300
Howick.....	200
Kokstad.....	200
Ladysmith (Natal).....	800
Nelspruit.....	300
Rustenburg.....	300

Die lynetal van die skakelborde by 110 hand-sentrales (met inbegrip van bogenoemde sentrales) is vermeerder deur of die installering van meer skakelborde of die verskaffing van addisionele lyne op bestaande skakelborde. Altesam is 234 nuwe skakelborde geinstalleer om 5,563 addisionele huurderslyne te verskaf.

Radiotelefoondiens

Die volgende nuwe radiotelefondienste is ingestel:

Republiek van Suid-Afrika-Asoriese Eilande.
Republiek van Suid-Afrika-Baleariese Eilande.
Republiek van Suid-Afrika-Burundi.
Republiek van Suid-Afrika-Madeira.
Republiek van Suid-Afrika-Kanariese Eilande.
Republiek van Suid-Afrika-Ciprus.

Altesam 43,570 radiotefoonoproepé is afgeshandel, waarvan 21,211 inkomende en 22,359 uitgaande oproepé was.

Daarbenewens is daar 3,719 radiotelefoonoproepé na en van skepe ter see afgeshandel, waarvan 2,071 inkomende en 1,648 uitgaande oproepé was.

Telegraafverkeer en -oorsending

Die getal aangestuurde telegramme wat behandel is, is 11,024,561; dit is 73,581 meer as dié van die vorige jaar. Die totaal sluit in 760,126 telegramme na buitelandse bestemmings (skepe ter see inbegrepe), wat 19,513 meer is as die totaal vir 1961-62. Die totale getal radiotelegramme oorgesein tussen Suid-Afrikaanse kusradiostasies en skepe ter see was 14,570, 'n vermindering van 206.

Kommunikasiestelsels

Gedurende die jaar is addisionele spraak-frekwensiestelsels tussen die volgende sentrumse verskaf:

Kanale.

Kaapstad-Port Elizabeth.....	12
Johannesburg-Kaapstad.....	24
Kaapstad-Oos-Londen.....	12
Kaapstad-Vredenburg.....	12
Kaapstad-George.....	12
Kaapstad-Mosselbaai.....	7
Kaapstad-Oudtshoorn.....	7
Kaapstad-Vanrhynsdorp.....	6
Kaapstad-Springbok.....	6
Kaapstad-Plettenbergbaai.....	6
Beaufort-Wes-Carnarvon.....	4
Worcester-Ladismith (Kaap).....	4
Worcester-Montagu.....	6
Kaapstad-Swellendam.....	3

Kaapstad-Laingsburg.....	3
Kaapstad-Beaufort-Wes.....	5
Kaapstad-Caledon.....	8
Kaapstad-Swellendam.....	4
Kaapstad-Riversdal.....	4
Bloemfontein-Welkom.....	6
Kimberley-Prieska.....	5
Kimberley-Hopetown.....	3
Kimberley-De Aar.....	5
Durban-Oos-Londen.....	12
Johannesburg-Durban.....	6
Johannesburg-Derdepoort.....	36
Pretoria-Potgietersrus.....	6
Oos-Londen-Queenstown.....	6
Johannesburg-Carletonville.....	12
Worcester-Villiersdorp.....	3
Somerset-Wes-Hermanus.....	5
Johannesburg-Pretoria.....	25

Outomatiese Skakeling

Volle outomatiese skakeling is op 5 November 1962 in Transvaal ingestel. Op 31 Maart 1963 was 232 kantore verbind met die outomatiese skakeleenhede in Johannesburg, Kaapstad en Durban. Dit is 70 meer as aan die einde van die vorige boekjaar. Daar word verwag dat die volle outomatiese skakelstelsel in Wes-Kaapland gedurende die boekjaar 1963-64 ingestel sal word.

*Teledrukkerdien*s

Aan die einde van die boekjaar was daar 1,070 departementele teledrukkers in gebruik, 'n vermeerdering van 149. Die getal plattelandse kantore wat vir teledrukwerking toegerus is, het op 191 gestaan; dit is 'n vermeerdering van 5.

Gehuurde Teledrukkerkringe

Gedurende die jaar is 23 addisionele binnelandse gehuurde teledrukerverbindings verskaf en op 31 Maart 1963 het die getal kringe in gebruik op 230 gestaan.

Vier radioteledrukkerkringe is verskaf en aan die einde van die boekjaar was daar 13 na Londen, 2 na die Verenigde State van Amerika, 2 na Nairobi en een elk na Leopoldstad, Wes-Duitsland en Ascension.

Fototelegramdiens

Altesam 121 fototelegramme is oorgesein na en 601 is ontvang van lande in die buiteland. Oor die binnelandse netwerk is 4,201 oorgesein.

Teleksdiens (Binnelands en Interterritoriaal)

As gevolg van die opening van die eerste automatiese telekssentrale in Johannesburg op 4 Augustus 1962 was dit moontlik om 'n groot aantal wagtende applikante by dié sentrum van teleksdiens te voorsien.

Die getal huurders in die Republiek het gedurende die jaar met 190 van 1,750 tot 1,940 toegeneem. Daar is 67 wagtende applikante.

Gedurende die boekjaar 1962-63 is 632,265 binnelandse teleksoproep gemaak. Hierdie getal sluit nie oproepe in wat na die instel van automatiese werking deur die Johannesburgse teleks-huurders gemaak is nie.

Teleksdiens (Internasional)

Die diens is uitgebrei na die Färöer, Ysland, Israel, Australië, Venezuela, Suriname, Peru, Panama, Nederlandse Antille, Dominikaanse Republiek, Sjina (Taiwan), Colombia, Bahamas, Soedan, Malta, Griekeland en Libanon en is nou na 56 lande beskikbaar.

POSWESE

Binnelandse Posdiens

Die hoeveelheid pos wat gehanteer word neem gestadig toe en die Departement is voortdurend besig om die posdiens te verbeter veral met die oog op die uitskakeling van vertragings binne die raamwerk van beskikbare vervoergeriewe. Onder andere is dit gedurende die afgelope jaar spesial aan twee posverkeerdeskundiges opgedra om by die groter sorteerkantore ondersoek in te stel met die doel veral om die vloei van posstukke te bespoedig.

Meganisasie

Oor die kwessie van meganisasie het die Wetenskaplike en Nywerheidsnavorsingsraad na maande van navorsing 'n verslag oor verskillende sorteertelsels aan die Poskantoor voorgelê. Die Johannesburgse kantoor is gekies vir dié studie wat hoofsaaklik daarop gemik was om die betreklike koste vas te stel van posstukke met die hand sorteer, soos tans die gebruik is, en sortering deur middel van sekere meganiese hulpmiddels wat tans in die buiteland gebruik word. Dit het ook briefsorteerprocedures en -probleme in die algemeen gedek. Die bevindings, alhoewel waardevol, is egter nie afdoende nie, in die sin dat dit die Departement nog nie in staat stel om tot 'n besluit te geraak sonder om te twyfel oor die raadsaamheid om homself te verbind tot 'n definitiewe en duur program van meganisering nie. Die W.N.N.R.

Benewens Londen is direkte diens vir die roetering van oproepe ook na Wes-Duitsland en die Verenigde State van Amerika ingestel.

Die groei van die diens blyk uit die volgende syfers:

	Oproepe		Minute	
	In-komende	Uit-gaande	In-komende	Uit-gaande
1958-59..	17,033	14,615	124,766	105,749
1959-60..	21,127	17,575	150,380	128,473
1960-61..	23,025	18,929	162,816	145,424
1961-62..	27,899	19,061	195,691	149,436
1962-63..	35,848	27,972	237,080	194,267

Geregistreerde Telegramadresse

'n Landswyke kontrolering van geregistreerde telegramadresse is gedurende die jaar uitgevoer. As gevolg van 'n aantal opseggings het die getal geregistreerde telegramadresse op 31 Maart 1963 op 21,532 gestaan; dit is 1,273 minder as in die vorige jaar. 'n Bestendige vraag na nuwe adresse word nog gehandhaaf.

het aanbeveel dat verdere navorsing gedoen word om die werklike behoeftes vas te stel vir gemeganiseerde sortering by individuele kantore waar plaaslike omstandighede en toestande baie verskil. Met hierdie doel het die Poskantoor sy eie navorsingseenheid ingestel wat, onder leiding van die W.N.N.R. die saak op 'n voltydse basis voortsit. Die Poskantoor is voornemens om die projek later in sy geheel oor te neem.

Posvervoer

Met die oog op die behoefte aan groter veiligheid vir die vervoer van pos tussen spoorwegstasies en poskantore, is prototipes van 'n spesial ontwerpde vragwa by 'n paar groter sentrums op die proef gestel. Die resultate was baie bevredigend en die Departement het gevolglik besluit om die gebruik van hierdie geslotte voertuie na al die groter sentrums uit te brei.

K.B.A.-pakketdiens: Maksimum Handelsbedrag

Ten einde in 'n besondere handelsbehoefte te voorsien, is die maksimum handelsbedrag vir 'n kontant-by-afleweringpakket wat in die Republiek gepos word vir aflewering binne die Republiek, Suidwes-Afrika, Basoetoland, die Betsjoeanaland-protektoraat en Swaziland, met ingang van 1 Augustus 1962 van R80 tot R400 verhoog.

Eise ten opsigte van pakkette

Die tydperk vir die indiening van eise om vergoeding vir verlore of beskadigde versekerde pakkette en gewone binnelandse pakkette waarvoor 'n inleveringsbewys verkry is, is met ingang van 1 Oktober 1962 van drie tot twaalf maande verleng. Dié reëling is ook van toepassing op eise ten opsigte van verlore binnelandse kontant-by-afleweringspakkette.

Gedenkseëls

Op 20 Augustus 1962 is spesiale $2\frac{1}{2}$ c- en $12\frac{1}{2}$ c-posseëls uitgereik om die onthulling van die terreinsteen van die Britse Setlaars op Grahamstad te gedenk. Op 14 Maart 1963 is 'n veelkleurige $2\frac{1}{2}$ c- posseël met 'n spesiale ontwerp uitgereik ter herdenking van die 50-jarige bestaan van die Nasionale Botaniese Tuine te Kirstenbosch, Kaapstad.

Lugbriefvorms

Gedurende die jaar is sowel die binneilandse as die buitelandse lugbriefvorms herontwerp en die onderskeie gestandaardiseerde $2\frac{1}{2}$ c- en 5c-posseëlfdrukke deur spesiale afdrukke vervang. Na baie jare van moeilikheid om 'n ultra-liggewig-papier te vind wat die uiteenlopende smaak van die publiek sal bevredig vir sover dit kleur, ondeurskynendheid, gladheid en verskillende ander hoedanighede aanbetrif, het die Poskantoor uitendelik daarin geslaag om 'n lugbrief te ontwerp wat almal tevreden stel. Die papier word spesiaal vir hierdie doel in die Republiek vervaardig.

Postarieue

As gevolg van Suid-Afrika se uittrede uit die Statebond, is die tarief op landposbriewe na Statebondslande en Britse besittings met ingang van 1 April 1962 verander van die voorkeurtarief van $3\frac{1}{2}$ c vir die eerste ons en $1\frac{1}{2}$ c vir elke bykomende ons, na die buitelandse tarief van 5c vir die eerste ons en $3\frac{1}{2}$ c vir elke bykomende ons. Insgelyks is die tarief op landposkaarte van $2\frac{1}{2}$ c in $3\frac{1}{2}$ c elk verander. Die Statebondsantwoordkoepondiens is ingetrek toe bogenoemde veranderings aangebring is.

Internasionale Pakketdiens

Die maksimum gewig vir uitgaande en inkomende pakkette in die internasionale diens is met ingang van 1 April 1962 van 11 tot 22 lb. verhoog.

Lugpos

'n Opwaartse neiging in die gewig van pos wat in en uit die Republiek per lug vervoer is, was weer eens 'n kenmerk van die lugposdienste. Die gewigte ten opsigte van die boekjaar, vergeleke met die vir die twee vorige jare, is soos volg:—

	1960-61	1961-62	1962-63
	lb.	lb.	lb.
(a) Binne die Republiek en na Suidwes-Afrika.....	2,422,000	2,544,000	2,786,000
(b) Na plekke oorsee..	797,000	836,000	856,000
(c) Lugpospakkette vervoer binne die Republiek en na Suidwes-Afrika [in (a) hierbo ingesluit]	204,800	216,700	257,500
(d) Lugpospakkette vervoer na die Verenigde Koninkryk [in (b) hierbo ingesluit].....	10,200	11,700	13,800

Geboue

Alhoewel daar meer as die gewone aantal geboue van kleiner aard gedurende die boekjaar voltooi is en ten spyte van die feit dat die Departement daarin geslaag het om bykomende fondse vir die oprigting van woonhuise vir die personeel te bekom, het die algemene toestand in verband met akkommodasie nie merkbaar verbeter nie. Die vraagstuk bly ernstig en die ongunstige toestande waaronder die personeel in 'n groot aantal bestaande geboue hul dagtaak moet verrig, werk doeltreffendheid en produksie teë. Daar word egter gehoop dat die uitvoering van sekere aanbevelings in verband met die verskaffing van poskantoorakkomodasie deur 'n Interdepartemente Kommissie van Ondersoek waarvan in die voorwoord melding gemaak is, die posisie sal verbeter.

Slegs 13 groot werke teen 'n geraamde koste van R1,570,800 is gedurende die boekjaar voltooi. Die belangrikste van hierdie geboue was die nuwe poskantore op Alexandria, Excelsior en Orkney en nuwe outomatiese telefooncentrales in Kaapstad, Johannesburg, Nigel, Port Elizabeth en Uitenhage en draaggeboue vir die nuwe mikrogolfstelsel Bloemfontein—Welkom. 'n Verdere 19 groot werke waarvan die totale beraamde koste R4,892,900 beloop, was teen die einde van die boekjaar in aanbou. Onder laasgenoemdes was nuwe poskantore op Heilbron, Maclear en Theunissen, nuwe outomatiese telefooncentrales in Oos-Londen, Heidelberg (Tvl.), Johannesburg, Kimber-

ley, Kroonstad, Krugersdorp, Parys, Port Elizabeth en Potchefstroom en draaggeboue vir die nuwe mikrogolfstelsel Johannesburg—Welkom en die posvervoerband by die nuwe spoorwegstasie in Kaapstad.

Aan die einde van die boekjaar was tenders ten opsigte van nuwe poskantore op Hoopstad en Nottinghamweg aangeneem, maar daar is nog nie begin met die oprigting van die geboue nie. Hierbenewens is daar 38 groot werke, beraam teen 'n totale kosse van R4,105,200, in verskillende stadiums van beplanning. Finansiële voorsiening vir 14 van hierdie werke is vir die eerste keer gedurende die verslagjaar gemaak, terwyl die oorblywende items van die vorige boekjaar oorgedra is. Onder die werke in die beplanningstadium is nuwe poskantore op Benoni, Boksburg, Butterworth, Colenso, Ermelo, Humansdorp, Jan Kempdorp, Johannesburg (Hendrik Verwoerd) Kenhardt, Kirkwood, Koffiesfontein, Leeudoring-

stad, Leslie, Middelburg (Tvl.), Nigel, Noupoort, Somerset-Oos, Thabazimbi, Uniondale, Vanderbijlpark, Vishoek, Welkom en Westonaria en nuwe outomatiiese telefoonsentrales op George, Germiston, Grahamstad, Rustenburg en Somerset-Wes.

'n Totale bedrag van R310,000 is beskikbaar gestel vir die oprigting van wonings vir die personeel. Sewe van hierdie wonings en 11 ander waarvoor daar in vorige boekjare finansiële voor-siening gemaak is, is gedurende die jaar beskikbaar gestel. Nog ander wonings is in aanbou of in die beplanningstadium.

In totaal van 212 werke van 'n kleiner aard teen 'n totale beraamde koste van R438,765 is voltooi. Hiervan is 94 deur die Departement se Ingenieursafdeling ondernem.

Altesaam 27 nuwe gehuurde persele is gedurende die boekjaar in gebruik geneem.

INGENIEURSAFDELING

Algemeen

Soos aangedui in die statistiese gedeelte en elders in hierdie verslag, is verdere goeie vordering gemaak met die uitbreiding en outomatisering van die telefoon- en telegraafstelsel. 'n Bedrag van net meer as R19,000,000 was daarby betrokke, wat die totale waarde van die telekomunikasieaanleg tot ongeveer R39,000,000 verhoog het.

Instandhoudingstandaarde is oor die algemeen verbeter, in die meeste gevalle teen laer eenheids-koste as voorheen. Die voordurende ernstige tekort aan vakkundige en tegniese personeel aan die een kant en die toenemende tegniese ingewikkeldheid en omvang van die telekomunikasiestelsel aan die ander, stel beperkings aan die vordering wat gemaak kan word met navorsing, ontwerp, beplanning, installering en die verbetering van instandhoudingstandaarde.

Te hoofskakeling

In Bedrag van R5,632,400 is gedurende die jaar besoeke aan die uitbreiding van bestaande sentrales, die oprigting van nuwe sentrales en die outomatisering van hoofskakeling. Besonderhede van sommige van die sentrales en die uitbreiding van hoofskakelfasilitete, word elders in hierdie verslag verstrek.

Twee van die outomatiiese sentrales wat gedurende die jaar genistalleer is, was die eerstes van die nuwe soort wat nou vir die Republiek gestandaardiseer is. Hulle is op Stellenbosch en Bethlehem en lever uitstekende diens.

Vordering is gemaak met die beplanning en ontwerp van 'n aansienlike aantal nuwe outomatiiese sentrales en van uitrusting om die gebied van huidershoofskakeling verder uit te brei. Hierdie beplanning en ontwerp is alles deel van die hoofplan om die telefoonstelsel in sy geheel asook die hooflynnet binne 'n paar jaar in outomatiiese werking te omskep.

Hooflyntelefoonstelsel

Die hooflyntelefoonstelsel is aansienlik uitgebrei in 'n poging om tred te hou met die steeds toenemende aanvraag na hooflynonoproep. Die totale getal kringmyle het verminder van 882,003 tot 928,522, 'n toename van 5·4 persent. Dit het 'n uitgawe van R4,741,450 aan luglyne, kabels, kaaldraaddraagstelsels en mikrogolfstelsel meegebring. Hierdie hoë uitgawe ontstaan andermaal hoofsaaklik uit die verskaffing van kaal-draaddraagsteissels in verskeie dele van die land.

Twee mikrogolfstelsels van 7,400 megahertz t.w. Durban-Scottburgh-Port Shepstone en Johannesburg-Carletonville, is in werking gestel. Aanlegwerk vir die mikrogolfstelsel Bloemfontein-Welkom van 4,000 megahertz is feitlik voltooi en 'n begin is gemaak met die aanleg van 'n soortgelyke stelsel tussen Johannesburg en Welkom. Voortplantingsepnames vir mikrogolfstelsels tussen Bloemfontein, Port Elizabeth en Oos-Londen is voltooi. Drie van die terreine vir mikrogolfversterkers in hierdie stelsels sal gedeel word met die Suid-Afrikaanse Uitsaaikorporasie wat FM/BHF-stasies by hierdie plekke oprig.

Telefoonsentralekabels

'n Bedrag van R2,574,880 is gedurende die jaar bestee aan die uitbreiding van die ondergrondse sentralekabelnet in die Republiek. Gebruik word nou gemaak van politeengeïsoleerde en -omhulde kabel in die kleiner groottes. Daar is voortgegaan met ondersoeke na die lasmetodes van politieenomhulde kabel.

Telegraaf

Die telegraafnet is gedurende die jaar uitgebrei deur die byvoeging van 'n aansienlike aantal spraakfrekwensiekanaale wat elders in hierdie verslag genoem word. Die totale kringmyle het vermeerder met 91,000 tot 'n totaal van 643,359 myl. Hierdie aanwas was weer eens nodig hoofsaaklik weens die uitbreiding in die teleksstelsel.

Die Republiek se eerste volle outomatiese telegraafsentrale wat op 5 November 1962 in Johannesburg in gebruik geneem is, is die eerste van agt sulke sentrales wat beplan word en wat gedurende die volgende vyf jaar in werking gestel sal word. Wanneer hierdie sentrales voltooi is, sal feitlik elke telekshuurder en elke teledrukker in die Poskantoor se telegraafstelsel (gentex) met die voloutomatiese nasionale net verbind wees.

'n Bedrag van R964,238 is gedurende die jaar aan die teleks- en gentexstelsels bestee.

Buitelandse Telefoon- en Telegraafdienste

'n Bedrag van R166,358 is gedurende die jaar bestee aan die uitbreiding en modernisering van die Republiek se buitelandse telekommunikasiydienste.

Bykomende transistor-foutkorrigertelegraafstelsels is geïnstalleer en regstreekse publieke telegraaf-, teleks- en huurverbindingen na Frankfurt in Wes-Duitsland geopen. Teleksfasiliteite met operatorstoetsbordskakeling is na die net van die

Verenigde State ingestel. Vyf inkomende Londense telekskanale is omskep in foutkorrigterwerking en operateurskakeling na die net van die Verenigde Koninkryk is ingestel op dit vier uitgaande kanale. Die telegraafkringe na Leopoldstad en Nairobi is omskep in foutkorrigterwerking. Bykomende huurkanaalkrings is verskaf na Londen en Nairobi en 'n voltydse huurradiotelefoonkanaal is vir National Aeronautics and Space Administration (U.S.A.) o.s. Londen verskaf.

Twee 45-kilowattsenders, twee ontvangers en draibare rigantennes is geïnstalleer vir die gebruik van die satellietopsporingspan van die Verenigde State se Lugmag.

Die Tiende Voltallige Byeenkoms van die Internasionale Radioraadgewende Komitee van die Internasionale Telekommunikasie-unie is gedurende Januarie/Februarie 1963 te Genève gehou nadat die uitnodiging na Nieu-Delhi gekanselleer is, en is bygewoon deur twee radio-ingenieurs van hierdie Departement, van wie een die leier van die afvaardiging was, en twee ingenieurs van die Suid-Afrikaanse Uitsaaikorporasie.

Instandhouding

Die totale instandhoudingsuitgawes aan telekommunikasie vir die jaar is R13.892.000 wat 6·4 persent hoër is as dié vir die vorige jaar. Die stygings in die verskillende afdelings van die stelsel is soos volg:—

	Percent
Getal telefone.....	4·4
Sentrale-uitrusting en kabels.....	7·9
Hooflynnet (kringmyle).....	5·4
Getal teledrukkers.....	6·7
Telegraafnet (kringmyle).....	16·5

In die meeste afdelings van die stelsel het instandhoudingskoste dus minder snel toegeneem as die aanwas in uitrusting en dit ten spyte van die stygende neiging van die uitgawe aan lone en materiaal. Die standaard van instandhouding het steeds gedurende die verslagjaar verbeter, soos weerspieël in die daling in die foutsyfer. Gedurende die afgelope drie jaar het die foutsyfer in die

verskillende soorte installasie met die volgende persentasies gedaal:—

	<i>Persentasie daling 1959/60 tot 1962/63.</i>
Hand-huurderslyne.....	8·4
Otomatiese huurderslyne.....	15·3
Plaaslynkringe.....	2·6
Otomatiese sentrale-uitrusting....	32
Draagtelefoonhooflyne.....	51
Draagtelegraafkringe.....	67
Stamtelefoonhooflyne.....	46
Stamlyntelegraafkringe.....	73

Werkwinkels

Die werkwinkels het meer as 2,000 meganiese hulpmiddels en meer as 500 dieselininstallasies gedurende die jaar opgeknap. Daarbenewens is herstelwerk ook aan die volgende items gedoen:—

- 196,000 telefone
- 192,800 skakelskywe
- 675 teledrukkers
- 4,300 skakelborde.

Die werkwinkels het origens 'n verskeidenheid artikels vervaardig insluitende standaardkatalogus-items ter waarde van R137,000.

Motorvervoer

Soos uit onderstaande tabel blyk, het die totale getal myle wat deur ingenieursvoertuie gedurende die jaar afgelê is, in 'n geringe mate afgeneem alhoewel die totale koste ietwat toegeneem het. Die ongeluksyfer het ietwat toegeneem.

	1960-61	1961-62	1962-63
Myle afgelê (miljoene).....	21,716	22,469	22,188
Totale uitgawes (duisend pond).....	1,744	1,825	1,921
Getal ongelukke*.....	637	657	705
Gemiddelde getal myle per ongeluk.....	34,091	34,198	31,500

*Alle ongelukke asook geringe beskadiging.

Verenigde Volke Konferensie oor die toepassing van Wetenskap en Tegnologie in minder ontwikkelde gebiede (UNCSAT).

Lede van die Ingenieursafdeling het twee tegniese referate oor telekommunikasie voor hierdie konferensie gelewer wat gedurende Februarie 1963 te Genève gehou is. Die konferensie is bygewoon deur 1,800 afgevaardigdes van feitlik elke land ter wêreld. Suid-Afrika is vereer deurdat een van sy afgevaardigdes benoem is om as voorsitter van die sitting oor nasionale en internasionale telekomunikasies op te tree.

STATISTIESE TABELLE

ALGEMENE WINS-EN

Aan UITGawe:—

	R	R
Kontantuitbetalings (salarisse, lone, toelaes, onderhoud en algemeen).....	61,578,344	
Min bedrag toegewys vir ingenieursaanlegwerke.....	1,272,165	
Bydrae ten opsigte van vervanging en vernuwing van telegraaf- en telefoonuitrusting (waardevermindering).....	60,306,179	
	2,990,735	
	63,296.914	

Waarde van dienste waarvoor daar geen kontantdebit geneem word nie:—

Rente verskuldig op kapitaal:—

Telegraafdiens.....	551.124	
Telefoondiens.....	10,061.068	
Standaardvoorraad.....	371,218	
Aangaan van lenings sedert Unie.....	68,083	
Waarde van Staatsgeboue.....	11,051,493	
Pensioenfondse: Staatsverpligting:—	1,100,634	

Bydraes tot fondse.....

Pensioene uit inkomste betaal.....	230,334	
Gratifikasies.....	27,614	
TOTALE UITGawe.....	3,381,996	

Werkloosheidversekeringsfonds: Staatsverpligting.....

Dienste deur ander Staatsdepartemente gelewer:—

Klein werke en meubels, onderhoud en herstelwerk, huur en belastings..	1,925,783	
Regskoste en skadevergoeding.....	6,615	
Ouditering.....	17,137	
Klein dienste.....	49,763	
Posdienste.....	1,999, 685,-	

TOTALE UITGawe.....

Batige saldo.....	81,538,485	
	13,353,945	
	R94,892,430	

POSWESE: WINS-EN-

Aan UITGawe:—

	R
Verkeer, bedryf en kommersieel.....	16,442,523
Voorrade (drakoste).....	157,352
Administrasie en boekhouding.....	979,257
Huur, onderhoud van geboue, ligte.....	693,280
Rente verskuldig op kapitaalwaarde van geboue.....	506,292
Pensioenverpligting.....	1,141,840
Verpligting ten opsigte van werkloosheidversekering.....	7,695
Vervoer van pos.....	6,718,183
Diverse.....	1,568,467
TOTALE UITGawe.....	28,214,889
Netto wins.....	2,383,379
	30,598,268

VERLIESREKENING (Boekjaar 1962-63)

PER INKOMSTE:—	R	R
Kontantontvangste.....		90,727,065
<i>Waarde van dienste waarvoor daar geen kontantkredit ontvang word nie:—</i>		
Dienste gelewer aan Staatsdepartemente:—		
Posdiens.....	2,872,647	
Telegraafdiens.....	8,193	
Diverse.....	821,894	
		3,702,734
Dienste gelewer aan provinsiale administrasies:—		
Kaap.....	110,931	
Transvaal.....	134,687	
Natal.....	61,274	
Oranje-Vrystaat.....	24,912	
		331,804
Weerkundige diens:—		
Uitsaai van weerberigte, ens.....		130,827
		R94,892,430

ERLIESREKENING (Boekjaar 1962-63)

PER INKOMSTE:—	R	R
Kontantinvorderings van publiek:—		
Posgeld.....	22,077,990	
Seeposdiens.....	452,273	
Privaatbushuur en privaatsakgeld.....	549,043	
Sparbankinkomste	2,171,803	
Posorderkommissie.....	473,639	
Poswisselkommissie.....	217,054	
Diverse.....	618,383	
		26,560,185
Kosteloze dienste aan Staatsdepartemente.....		4,025,580
Kontantinvorderings van Staatsdepartemente: Privaatsakgeld en bushuur.....		12,503
		R30,598,268

TELEGRAAFWESE: WINS-EN

R

AAN UITGawe:—

Verkeer, bedryf en kommersieel.....	3,868,383
Ingenieurswerke (drakoste).....	86,198
Voorrade (drakoste).....	85,732
Administrasie en boekhouding.....	264,949
Onderhoud.....	1,292,249
Huur, onderhoud van geboue, ligte.....	288,867
Rente verskuldig op kapitaalwaarde van geboue.....	165,095
Pensioenverpligting.....	359,104
Verpligting ten opsigte van werkloosheidversekering.....	2,420
Rente op voorraadreserwe.....	29,800
Rente op kapitaal.....	551,124
Bydrae ten opsigte van vernuwing.....	69,434
Diverse.....	679,468

R7,742,823

TELEFOONWESE: WINS-EN

R

AAN UITGawe:—

Verkeer en bedryf.....	10,048,345
Kommersieel.....	2,438,706
Ingenieurswerke (drakoste).....	840,295
Administrasie en boekhouding.....	699,673
Voorrade (drakoste).....	402,542
Onderhoud.....	12,597,353
Huur, onderhoud van geboue, ligte.....	943,633
Rente verskuldig op kapitaalwaarde van geboue.....	429,247
Pensioenverpligting.....	1,381,053
Verpligting ten opsigte van werkloosheidversekering.....	12,676
Rente op voorraadreserwe.....	341,419
Rente op kapitaal.....	10,061,069
Bydrae ten opsigte van vernuwing.....	2,921,301
Diverse.....	1,963,461

TOTALE UITGawe.....	45,580,773
Netto wins.....	11,100,753

R55,581,526

VERLIESREKENING (Boekjaar 1962-63)

PER INKOMSTE:—

Kontantinvorderings:—

Van publiek:—

Telegramme.....	4,651,147
Telegramadresgeld.....	81,867
Diverse.....	571,641
Teledrukker- en teleksdiens.....	1,895,876

R

R

7,200,531

Van Staatsdepartemente:—

Telegramme.....	129,237
Telegramadresgeld.....	5,630
Teledrukker- en teleksdiens.....	144,543

129,2375,630144,543279,410

Kosteloze dienste aan Staatsdepartemente:—

Weerkundige diens.....	124,502
Diverse.....	8,193

124,5028,193132,695

TOTALE INKOMSTE.....

Netto verlies.....	7,612,636
	<u>130,187</u>

7,612,636130,187R7,742,823**VERLIESREKENING (Boekjaar 1962-63)**

PER INKOMSTE:—

Kontantinvorderings:—

Van publiek:—

Van Staatsdepartemente.....	54,354,357
Kosteloze dienste aan Staatsdepartemente	2,320,080

54,354,3572,320,0807,089R56,681,526

POSSPAARBANK

Item.	1960-61.	1961-62.	1962-63.
1. Spaarbankkantore.....	1.609	1.626	1,614*
2. Gewone rekenings:—			
(a) Geopen.....	151.000	147.536	147.805
(b) Gesluit.....	346.856	585.094	204.879
(c) Lopende rekenings.....	2.195.274	1.757.716	1.700.642
(d) Inlaes:—			
Getal.....	1.959.953	1.827.604	1.848.304
Waarde, met inbegrip van rente.....	R 58.425.873	53.469.780	55.824.628
(e) Opvragings:—			
Gewone:—			
Getal.....	669.113	485.099	367.234
Bedrag.....	R 49.371.471	48.560.557	46,910,634
Op aanvraag:—			
Getal.....	1.826.245	2.127.801	1.797.040
Bedrag.....	R 10.660.756	10.598.194	8.662.259
Totaal:—			
Getal.....	2.495.358	2.612.900	2.164.274
Bedrag.....	R 60.032.227	59.158.751	55.572.893
(f) Saldo aan inleers verskuldig:—			
Bedrag.....	R 140.441.310	134.752.339	135.004.074
Gemiddelde bedrag per inleer.....	R 63.97	76.66	79.38
3. Spaarbanksertifikate:—			
(a) Beleggings.....	R 623.600	495.800	941.600
(b) Terugbetalings, behalwe rente.....	R 1.091.000	1.329.600	875.400
(c) Saldo van beleggings.....	R 7.526.600	6.692.800	6.759.000
4. Rekenings oorgedra:—			
Op ander administrasies:—			
Getal.....	131	84	189
Bedrag.....	R 18.066	8.460	16.035
Van ander administrasies:—			
Getal.....	330	127	395
Bedrag.....	R 80.146	3.799	54.387
5. Skoolbankrekenings:—			
Getal rekenings.....	5	4	3
Saldo aan inleers verskuldig.....	R 963	611	542

OPMERKING.

Item 2 (f) sluit nie item 3 (c) in nie.

*Met ingang van 1.1.1963 het Betsjoeanaland sy eie Poskantoorspaarbank gesig.

UNIELENING- EN NASIONALESPAARSERTIFIKATE*

Item.	1960-61.	1961-62.	1962-63.
1. Beleggings.....	R 13.708.262	R 12.922.008	R 23.092.831
2. Terugbetalings, uitgesonderd rente.....	6.637.680	10.651.399	8.838.640
3. Saldo van beleggings.....	67.323.422	69.594.031	83.848.222

*OPMERKING: Naam verander na Nasionalepaarsertifikate vanaf 1.9.1961.

DIENSTE NAMENS ANDER STAATSDEPARTEMENTE GELEWER

Item.		1960-61.	1961-62.	1962-63.
1. Kosteloze posversending:—				
Waarde.....	R	2,839,396	2,838,424	2,649,839
2. Kosteloze poswissels:—				
Getal.....		71,442	69,880	84,710
Waarde.....	R	2,541,176	2,878,071	3,166,773
3. Pensioenbetaalorders uitbetaal:—				
Getal.....		3,062,516	3,138,491	3,204,944
Waarde.....	R	63,844,730	67,259,517	71,910,103
4. Inkomste ingevorder:—				
(a) Licensies.....	R	210	224	196
(b) Inkomsteseëls.....	R	2,917,177	2,872,983	3,085,544
(c) Vermaakklikheidsbelasting (Kaap).....	R	355,745	320,248	307,210
(d) Doeanegeregte.....	R	3,347,534	2,597,705	3,048,337
(e) Berokingsgeld.....	R	1	10	11
5. Sigaretbelasting.....	R	27,199,660	40,295,637	41,699,080
6. Belastingdeigingsertifikate.....	R	6,358,815	6,211,048	3,106,290*
7. Spaarfondsbelastingsertifikate (uitbetaal).....	R	10,970	6,513	6,053
8. Leningspaaiemente van oud-vrywilligers ingevorder.....	R	813	632	553
9. Bedrae aan huur en leningsdelging ten opsigte van Nasionale Behuisung ingevorder.....	R	2,599,043	2,632,893	2,674,111
10. Leningsheffingssertifikate (uitbetaal).....	R	461,942	128,298	1,092,057
11. Tesourieobligasies (invordering van bydraes).....	R	—	7,651,600	10,001,750

*April—September 1962.

POSWISSLERS EN POSORDERS

Item.		1960-61.	1961-62.	1962-63.
1. Poswissels uitgereik:				
(a) Op kantore in Suid-Afrika:				
Getal.....		1.505.989	1.073.667	1.039.542
Bedrag.....	R	25.171.640	23.863.621	24.683.748
(b) Op ander lande:				
Getal.....		104.675	105.057	102.640
Bedrag.....	R	2.477.911	3.059.501	1.990.597
(c) Totaal:				
Getal.....		1.610.664	1.178.724	1.142.182
Bedrag.....	R	27.649.554	26.923.122	26.674.345
(d) Kommissie.....	R	200.547	223.830	217.054
2. Poswissels uitbetaal:				
(a) Uitgereik in Suid-Afrika:				
Getal.....		1.516.667	1.072.253	1.067.802
Bedrag.....	R	25.253.547	24.689.401	24.678.935
(b) Uitgereik in ander lande:				
Getal.....		135.259	92.834	80.645
Bedrag.....	R	2.249.989	1.619.468	1.511.501
(c) Totaal:				
Getal.....		1.651.926	1.165.087	1.148.447
Bedrag.....	R	27.503.536	26.308.869	26.190.436
3. Posorders uitgereik:				
(a) Getal:				
Suid-Afrikaanse.....		10.983.871	11.575.615	11.903.779
Britse.....		2.606.015	2.377.999	1.970.760
Totaal.....		13.589.886	13.953.614	13.874.539
(b) Bedrag:				
Suid-Afrikaanse.....	R	21.868.380	24.198.854	26.897.518
Britse.....	R	3.196.531	3.249.027	2.862.460
Totaal.....	R	25.064.911	27.447.881	29.759.978
(c) Kommissie:				
Suid-Afrikaanse.....	R	308.696	367.264	392.597
Britse.....	R	85.910	95.526	81.042
Totaal.....	R	394.606	462.790	473.639
4. Posorders uitbetaal:				
(a) Getal:				
Suid-Afrikaanse.....		10.869.067	11.399.689	11.861.092
Britse.....		675.252	866.936	773.739
Totaal.....		11.544.319	12.266.625	12.634.831
(b) Bedrag:				
Suid-Afrikaanse.....	R	21.900.370	24.007.930	26.847.196
Britse.....	R	1.820.239	2.012.468	2.627.761
Totaal.....	R	23.720.609	26.020.398	29.474.957

PERSONEEL

Item.	1960-61.	1961-62.	1962-63.
1. Vaste personeelsterkte:—			
(a) Goedgekeurde poste.....	36,180	35,948	36,445
(b) Beampies in diens.....	33,686	35,124	35,637
2. Totale getal personele in diens.....	44,963	46,520	46,707
3. Beampies wat met verlof gegaan het.....	42,403	42,637	48,967
4. Vakansieverlof:—			
(a) Getal dae toegestaan.....	849,756	904,474	877,136
(b) Gemiddelde per beampie.....	20·04	20·98	17·91
5. Spesiale verlof:—			
(a) Getal dae toegestaan.....	125,011	132,754	268,519
(b) Gemiddelde per beampie.....	2·95	3·11	5·48
6. Siekteverlof:—			
(a) Getal dae toegestaan.....	394,614	389,024	394,079
(b) Gemiddelde per beampie.....	9·31	9·12	8·05
7. Voorstelle deur die personeel ingedien:—			
(a) Totale getal.....	136	69	64
(b) Getal aangeneem.....	18	18	6
(c) Getal toekennings.....	18	18	6
(d) Totale bedrag aan toekennings betaal.....	R97·00	R89·00	R32·00

OPMERKINGS.

Item 1 sluit nie die volgende in nie: Ingenieursbeampies wat uit fondse onder die pos Kapitaal betaal word, tydelike en los werknemers wat bo die goedgekeurde sterkte in diens geneem is en posagente.

Item 2 sluit die drie klasse werknemers in wat nie onder item 1 opgeneem is nie.

Item 3 sluit ingenieursbeampies in wat uit fondse onder die pos Kapitaal betaal word, maar nie posagente wat nie tot verlof geregtig is nie.

TELEFOONDIENS.

Item.	1960-61.	1961-62.	1962-63.
1. Telefooncentrales.....	1,841	1,821	1,779
2. Openbare oproepkantore.....	14,093	14,577	15,058
3. Sentraleaansluitings:—			
(a) Besigheidsaansluitings.....	174,217	176,621	181,115
(b) Huisaansluitings.....	348,096	341,704	358,464
4. Deeldienste.....	25,838	21,991	21,938
5. Plaaslyne:—			
(a) Getal lyne.....	10,252	10,474	10,602
(b) Getal boere aangesluit.....	86,682	87,580	88,598
(c) Lengte van roete, in myle.....	192,252	194,656	197,293
6. Partylyne (uitgesonderd plaaslyne):—			
(a) Getal lyne.....	1,270	1,254	1,326
(b) Getal persone aangesluit.....	6,165	6,333	6,718
7. Totale getal telefoonpunte.....	879,945	910,738	950,924

BESONDERHEDE VAN TELEFOONBESIGHEID EN -INKOMSTE IN DIE GROOTSTE STEDELIKE SENTRALESTELSELS 1962-63

Sentralestelsel.	Jaar geëindig 31 Maart.	Getal telefoon-toestelle.	Getal rekenings gelewer.	Getal bankrot-skappe.	Totale inkomste-invorderings.*	Totale inkomste as oninbaar afgeskryf	Bedrag (in sent) afgeskryf per R100 inkomste ingevorder.
Witwatersrand.....	1961	271.125	2.064.000	222	R 16.307.509	R 69.276	42·48
	1962	278.845	2.258.604	132	17.321.045	33.836	19·53
	1963	289.725	2.319.996	246	17.321.045	43.397	23·88
Kaapse Skiereiland.....	1961	114.635	838.084	101	R 6.127.136	R 1.917	3·13
	1962	119.792	880.827	153	6.883.274	2.079	3·02
	1963	125.717	926.706	81	7.093.168	3.117	4·39
Pretoria.....	1961	71.108	516.363†	62	R 3.885.963	R 7.749	19·94
	1962	76.253	520.450†	56	4.298.359	2.910	6·77
	1963	81.589	524.123	74	4.613.019	4.270	9·25
Durban.....	1961	94.856‡	515.000	37	R 2.598.874	R 4.094	15·75
	1962	95.008‡	528.000	26	2.769.943	4.249	15·34
	1963	101.350‡	550.000	46	2.879.667	4.878	16·93
Port Elizabeth.....	1961	31.099	240.000	19	R 1.877.910	R 1.389	7·39
	1962	30.646§	246.000	27	1.946.198†	1.307	5·73
	1963	31.951	254.808	24	2.031.875	1.277	6·28
Pietermaritzburg.....	1961	13.866	103.300	1	R 892.745	R 134	1·50
	1962	14.464	106.092	1	942.562	187	1·98
	1963	15.080	110.088	6	975.127	274	2·80
Bloemfontein.....	1961	17.280	121.900	15	R 1.121.957	R 853	7·60
	1962	18.618	127.792	17	1.169.352	478	4·09
	1963	19.621	134.384	34	1.275.521	1.117	8·75
Oos-Londen.....	1961	15.126	117.948	13	R 846.943	R 578	6·82
	1962	15.288	121.020	20	873.505	481	5·51
	1963	15.572	122.772	9	922.872	329	5·56
Kimberley.....	1961	6.279	56.200	1	R 377.863	R 33	0·87
	1962	6.576	58.516	3	440.629	167	3·80
	1963	6.788	61.624	14	480.311	155	3·22

OPMERKINGS.

* Sluit in fonogram-invorderings en geraamde bedrae vir goewermentsdienste.

† Verbeterde syfers.

‡ Met inbegrip van Durban se munisipale stelsel.

Die geraamde gemiddelde bedrae wat afgeskryf is per R100 inkomste ingevorder, aangegee in sent, is soos volg:

1960-61: 25·27=0·25 persent.

1961-62: 12·36=0·12 persent.

1962-63: 15·29=0·15 persent.

INTERNASIONALE TELEFOONDIENS

Item.	1960-61.	1961-62.	1962-63.
1. Oproepe na oorsese lande.....	19.026	19.068	20.407
2. Oproepe uit oorsese lande.....	18.338	18.040	19.119
3. Oproepe na Federasie van Rhodesië en Njassaland.....	120.197	121.611	132.448
4. Oproepe uit Federasie van Rhodesië en Njassaland.....	182.599	192.027	203.093
5. Oproepe na Lourenco Marques.....	38.072	36.265	42.640
6. Oproepe uit Lourenco Marques.....	39.624	39.659	45.204
7. Oproepe na Kenja, Oeganda en Tanganjika.....	614	555	659
8. Oproepe uit Kenja, Oeganda en Tanganjika.....	707	835	899
9. Oproepe na Kongo Republiek.....	439	389	450
10. Oproepe uit Kongo Republiek.....	356	391	878

UITSAAI- EN RADIOLISENSIES

Item.	1960-61.	1961-62.	1962-63.
1. Uitsaaiwese:			
(a) Gelisensieerde stasies.....	11	11	18*
(b) Gelisensieerde luisteraars.....	985,176	1,030,762	1,048,864
2. Gelisensieerde radiostasies:			
(a) Skeepstasies.....	682	761	784
(b) Vliegboordstasies.....	393	308	359
(c) Private kommunikasiestasies.....	1,832	2,071	2,717
(d) Amateurstasies.....	2,412	2,602	2,812
Diverse:			
(a) Modelle.....	—	71	—†
(b) Radio-inbraakalarm.....	—	1,540	1,650

* Sluit in 7 FM.-senders.

† Vrygestel van lisensieering.

INSPEKSIE BY KAAPSTAD EN DURBAN VAN SKEEPSRADIO-INSTALLASIES.

Radio-installasies gelisensieer deur--	GETAL SKEPE GEÏNSPEKTEER.		
	1960-61.	1961-62.	1962-63.
Argentinië.....	—	—	1
Bahama-eilande.....	—	2	4
België.....	1	1	1
Bermuda.....	2	2	—
Brasilië.....	—	1	—
China.....	—	—	1
Costa-Rica.....	—	—	—
Denemarke.....	38	27	30
Duitsland.....	61	56	71
Ethiopië.....	—	1	1
Filippyne.....	—	1	1
Finland.....	—	1	1
Frankryk.....	50	53	49
Griekeland.....	23	29	37
Groot-Brittanje.....	547	549	526
Holland.....	285	312	314
Hong Kong.....	—	2	4
Ierland, Republiek.....	2	—	—
Israel.....	8	15	23
Italië.....	33	35	23
Japan.....	119	137	107
Joegoslawië.....	3	1	—
Libanon.....	—	—	5
Liberië.....	29	50	25
Noorweë.....	105	131	118
Oos-Duitsland.....	—	—	4
Pakistan.....	—	—	6
Panama, Republiek.....	12	10	10
Poland.....	—	—	3
Portugal.....	15	23	11
Rusland.....	3	4	3
Spanje.....	4	2	4
Swede.....	70	54	59
Switserland.....	5	10	6
Suid-Afrika.....	168	178	197
Verenigde State van Amerika.....	79	55	60
TOTAAL.....	1.662	1.743	1.704

TELEGRAAFDIENS

Item.	1960-61.	1961-62.	1962-63.
1. Telegraafkantore.....	3,520	3,506	3,474
2. Mylafstand van telegraafverbinding.....	637,507	746,687	860,437
3. Binnelandse en interterritoriale telegramme aangeneem:—			
(a) Interterritoriale Goewerments en weertelegramme.....	48,790†	46,547	47,236
(b) Suid-Afrikaanse Regering.....	712,429	683,535	703,737
(c) Spoorweg.....	16,934	16,977	17,583
(d) Deur publiek betaal.....	9,372,670	9,270,216	9,312,563
(e) Pers.....	188,873	184,829	183,316
(f) Totaal.....	10,339,696	10,202,104	10,264,435
4. Buitelandse telegramme (afgestuur)*:—			
(a) Regering.....	10,375	9,263	9,384
(b) Deur publiek betaal.....	787,482	731,350	750,742
(c) Totaal.....	797,857	740,613	760,126
5. Totale getal telegramme aangeneem	11,137,553	10,950,980	11,024,561
6. Internasionale Teleksdiens, getal oproepe.....	41,954	46,960	63,820
7. Fototelegramme (oorgesend):—			
(a) Binnelands.....	3,808	3,690	4,201
(b) Buitelands.....	399	303	121
(c) Totaal.....	4,207	3,993	4,322

† Vir 1960-61, sluit die syfer Interterritoriale Goewerments- en Weertelegramme in wat voorheen in 3 (b) ingesluit is.

* Sluit radiotelegramme in.

POSDIENS

Item.	1960-61.	1961-62.	1962-63.
1. Poskantore:—			
(a) Poswisselkantore.....	1.566	1.563	1.599
(b) Posagentskantore.....	1.720	1.653	1.628
(c) Totale getal kantore.....	3.286	3.216	3.227
2. Private possakke.....	11.336	11.925	12.139
3. Private posbusse.....	124.197	127.964	135.341
4. Ander posbusse as dié op poskantoorpersele.....	4.500	4.600	5.117
5. Pakketdiens:—			
(a) K.b.a.-pakkette—			
Getal pakkette.....	1.235.094	1.312.667	1.379.167
Handelsbedrae ingevorder.....	R 5.677.971	5.928.087	6.541.856
Inkomste vir Poskantoor.....	R 238.364	256.162	274.666
(b) Versekerde pakkette:—			
Getal pakkette.....	2.562.992	2.436.795	2.381.030
Inkomste vir Poskantoor.....	R 147.030	144.644	146.863
Skadevergoeding betaal.....	R 5.814	4.207	4.790
(c) Inleweringsbewyse:—			
Getal pakkette.....	2.298.026	2.654.912	2.779.712
Inkomste vir Poskantoor.....	R 22.980	26.549	27.797
Skadevergoeding betaal.....	R 3.764	2.484	2.629
6. Totale getal stukke gehanteer.....	SIEN	VOLGENDE	BLAESY
7. Onafgelewerde stukke:—			
(a) Getal.....	8.595.496	8.682.778	8.926.294
(b) Waarde van inhoud:—			
Geld.....	R 50.368	49.958	50.632
Ander.....	R 1.332.356	1.347.530	1.282.942
(c) Inkomste uit opveilings.....	R 1.946	1.360	1.300
8. Gelisensieerde posfrankeermasjiene.....	4.818	4.630	4.841
9. Besigheidsantwoorddienslisensies.....	1.731	2.097	2.148
10. Buitelandse pos:—			
Ontvang oor Groot-Brittanje vir Suid-Afrika:—			
Possakke.....	263.808	260.224	285.389
Pakketsakke.....	135.541	111.641	129.150
Versend uit Suid-Afrika oor Groot-Brittanje:—			
Possakke.....	45.443	43.481	45.448
Pakketsakke.....	21.350	19.708	23.069
Ontvang vir Suid-Afrika langs 'n ander weg as oor Groot-Brittanje:—			
Possakke.....	63.579	69.351	58.756
Pakketsakke.....	82.294	70.409	70.040
Verzend uit Suid-Afrika langs 'n ander weg as oor Groot-Brittanje:—			
Possakke.....	18.698	19.696	19.431
Pakketsakke.....	8.227	6.694	6.353

OPMERKINGS.

Item 1: Sluit nie poskantore in Betsjoeanaland-protektoraat, Swaziland en Basoetoland in nie.

Items 7 (a) en (b) is ten opsigte van stukke wat weens verkeerde of onvoldoende adresse nie aan geadresseerde afgelewer kon word nie; dit sluit stukke in wat aan afsenders teruggestuur is. Die gemelde syfers het slegs betrekking op stukke wat in die Kantoor vir Onafgehaalde Briefe, Kaapstad, gehanteer is.

Item 7 (c) is ten opsigte van stukke wat nie aan die geadresseerde afgelewer of aan die afsenders teruggestuur kon word nie.

Item 10: Sluit in posstukke in gesloten sakke onderweg deur Suid-Afrika na of van Suidwes-Afrika, Betsjoeanaland-protektorant, die Federasie van Rhodesië en Njassaland, Mosambiek en Mauritius.

BESONDERHEDE VAN POSSTUKKE WAT BY POSKANTORE IN SUID-AFRIKA GEHANTEER IS

Soort posstuk.	In Suid-Afrika gepos vir aflewering in Suid-Afrika			In Suid-Afrika gepos vir aflewering in ander lande.			Van ander lande ontvang vir aflewering in Suid-Afrika.			Van ander lande ontvang vir deursending deur Suid-Afrika.			Totale getal posstukke gehanteer.	
	1961-62.	1962-63.	1961-62.	1962-63.	1961-62.	1962-63.	1961-62.	1962-63.	1961-62.	1962-63.	1961-62.	1962-63.	1961-62.	1962-63.
1. Briefe.....	407,847,284	408,516,126	42,852,094	44,379,284	60,328,696	66,276,144	2,300,772	2,017,008	513,328,756	521,188,562				
2. Poskaarte (enkel- en antwoord).....	12,424,412	11,996,068	1,803,100	1,893,508	1,961,908	1,994,028	149,552	92,872	16,338,972	15,976,476				
3. Nuusblaasie.....	55,797,820	53,747,724	4,244,812	3,915,108	9,339,876	9,403,212	375,596	451,308	69,758,104	67,517,352				
4. Drukwerk.														
Handelsstukke en monstertakkies.....	344,664,528	365,651,416	15,218,684	16,454,256	18,598,996	17,827,880	887,536	751,140	379,369,744	400,684,692				
5. Huissirkulêres.....	11,542,532	12,039,136	—	—	—	—	—	—	11,542,532	12,039,136				
6. Spoedstukke.....	1,263,964	1,240,140	76,388	80,964	35,724	38,760	676	572	1,376,752	1,360,436				
7. Geregistreerde stukke.....	24,941,904	25,436,476	2,382,068	2,350,556	1,675,908	1,657,544	112,372	101,140	29,112,252	29,545,716				
8. Pakkette (met inbegrip van K.B.A. en V.):														
(a) Gewone.....	14,320,728	13,571,244	1,113,756	1,046,424	1,213,476	1,171,602	36,348	32,760	16,684,308	15,822,030				
(b) Landbou.....	1,089,180	1,027,752	15,072	13,620	9,312	8,040	288	60	1,113,852	1,049,472				
9. Totale.....	873,892,352	893,226,082	67,705,884	70,133,720	93,163,896	98,377,210	3,863,140	3,446,860	1,038,625,272	1,055,183,872				
1958-59.	1962-63.	1958-59.	1962-63.	1958-59.	1962-63.	1958-59.	1962-63.	1958-59.	1962-63.	1958-59.	1962-63.	1958-59.	1962-63.	
10. Beboete briewe.....	1,687,192	1,456,529	204,153	446,472	235,976	492,960	12,272	20,852	2,139,592	2,416,804				
11. Leessof vir blinde.....	60,216	75,712	2,496	624	988	1,664	—	208	63,700	78,208				
12. Amtelike stukke.														
(a) Brieve, gewone.....	56,107,792	47,918,572	252,564	220,584	560,508	311,012	37,388	93,664	56,958,252	48,543,832				
(b) Geregistreerde stukke.....	5,560,048	5,323,604	59,956	24,440	34,112	40,820	7,176	30,316	5,661,292	5,419,180				
(c) Ander stukke (insluitende poskaarte, rekenings, drukwerk, pakkette, ens).....	15,101,684	18,704,712	127,088	180,908	83,356	104,156	4,784	13,884	15,316,912	19,003,660				
13. Poststukke waaronder spesiale lugposse geld vooruitbetaal is:														
(a) Briewe.....	25,993,916	28,619,968	17,564,300	16,050,476	24,324,404	16,485,560	452,348	655,512	68,344,968	61,811,516				
(b) Poskaarte.....	589,732	558,272	823,056	950,976	997,620	3,603,912	32,656	46,696	2,443,064	5,159,856				
(c) Lugbrieve.....	278,200	1,433,744	6,530,784	7,018,492	6,761,040	5,215,392	171,496	245,492	13,741,520	13,913,120				
(d) Lugpakkete.....	*	78,728	*	20,124	*	84,500	520	*	183,872	183,872				
(e) Tweedeeklaslugpoststukke.....	—	53,300	349,804	856,128	1,256,580	1,256,372	6,552	74,880	1,612,936	2,240,680				

NOTA. — Items 10 tot 13 word slegs elke drie jaar afsonderlik getel maar word ingesluit in die jaarlike tellings onder items 1 tot 9.

* Diens eers op 1 Mei 1959 ingestel.

KOSTE VAN POSVERVOER IN SUID-AFRIKA

Item.	1960-61.	1961-62.	1962-63.
	R	R	R
1. Per spoor (S.A. Spoorweë).....	2,256,056	2,251,000	2,417,000
2. Per pad (S.A.S.-padmotordiens).....	193,309	184,297	189,000
3. Per pad (private dienste)	465,134	486,103	484,000
4. Per lug.....	560,538	588,639	650,000
5. Totaal.....	3,475,037	3,510,039	3,740,000

OPMERKING.

Item 3: Sluit in Goewermentsgaragekoste en posbestellers se fietstoelaes.

GEWIG VAN LUGPOSVERKEER NA BESTEMMINGS BUITÉ SUID-AFRIKA

Item.	1960-61.	1961-62.	1962-63.
	lb.	lb.	lb.
1. Suid-Afrikaanse Lugdiens/Central African Airways (na Rhodesië, ens.)	279,695	283,358	291,057
2. Sabena.....	2,429	2,189	2,280
3. Springbokdiens.....	458,440	485,741	496,905
4. Pan American Airways.....	11,646	11,985	14,735
5. D.E.T.A.....	13,221	17,615	17,247
6. Suid-Afrikaanse Lugdiens (na Lourenco Marques).....	11,021	8,598	11,551
7. EL AL Israel National Airlines.....	1,628	1,805	2,112
8. Koninklijke Luchtyaart Maatschappij.....	7,943	8,640	5,777
9. Qantas Empire Airways.....	2,645	4,577	2,818
10. U.A.T. (French Airlines).....	2,427	2,655	3,291
11. Suid-Afrikaanse Lugdiens (na Australië).....	4,777	5,468	6,405
12. Alitalia.....	1,579	3,419	550
13. Lufthansa.....	—	—	991
14. Scandinavian Airlines System.....	—	—	314
15. Totale gewig van pos.....	797,451	836,050	856,033

OPMERKING.

Item 12: Diens op 4 September 1960 ingestel.

MOTORVERVOER.

	1960-61.	1961-62.	1962-63.
Getal voertuie in gebruik.....	2,961	3,089	3,666
Myle afgelê (miljoene).....	25,089	27,082	27,206
Totale uitgawe (duisende rand).....	2,081	2,184	2,308
Getal ongelukke.....	1,050	941	959
Gemiddelde myle per ongeluk.....	23,799	28,780	28,369

EXSAMENS WAARVOOR DIE PERSONEEL INGESKRYF IS

	GETAL SENTRUMS.			GETAL INSKRYWINGS.			GETAL GESLAAG.		
	1960- 61.	1961- 62.	1962- 63.	1960- 61.	1961- 62.	1962- 63.	1960- 61.	1961- 62.	1962- 63.
D E P A R T M E N T V A N P O S E N - T E L E G R A F E : —									
Indeksamen vir leerlingposkantoorlerke en vroueassistentte.	107	191	239	1,022	2,022	1,515	836	1,186	1,300
Eindeksamen vir bevordering van amptenaar van Algemene Afdeling tot klerklike betrek- ku. 25.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Posmeester-generaal se serifikaat van bekwaamheid in Radiotelegrafe.....	—	4	4	—	—	—	9	9	1
* Ek same* vir aanstelling as Ingenieur Graad III.....	—	5	5	12	9	9	1	—	—
* D E P A R T M E N T V A N O N D E R W Y S K U N S E N W E T E N S K A P									
Wiskunde I.....	—	—	—	—	—	—	2	65	80
Wiskunde II.....	—	—	—	—	—	—	31	24	3
†Wiskunde III.....	—	—	—	—	—	—	72	—	53
†Wiskunde IV.....	—	—	—	—	—	—	26	—	32
†Wiskunde V.....	—	—	—	—	—	—	6	—	10
†Elektrotegniek III.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Telegrafie en Telefonië I.....	—	—	—	—	—	—	88	38	33
Telegrafie II.....	—	—	—	—	—	—	53	16	57
* Telegrafie III.....	—	—	—	—	—	—	4	—	20
Telefonië II.....	—	—	—	—	—	—	57	15	68
Telefonië III.....	—	—	—	—	—	—	7	—	32
* Telefonië V.....	—	—	—	—	—	—	1	—	11
Radioverkeer I.....	—	—	—	—	—	—	32	17	35
Radioverkeer II.....	—	—	—	—	—	—	1	15	—
* Radioverkeer III.....	—	—	—	—	—	—	1	—	4
* Oorsending I.....	—	—	—	—	—	—	7	—	20
* Oorsending II.....	—	—	—	—	—	—	2	—	2
* Lyne I.....	—	—	—	—	—	—	73	—	62
* Lyne II.....	—	—	—	—	—	—	1	—	9
* Tegniese Elektrisiteit I.....	—	—	—	—	—	—	2	—	7
* Tegniese Elektrisiteit II.....	—	—	—	—	—	—	70	—	52

* Statistiek ten opsigte van sentrum en inskrywings nie beskikbaar nie.
† Nie by nuwe opleidingsleerplan ingesluit nie.

EKSAMENS WAARVOOR DIE PERSONEEL INGESKRYF IS (vervolg).

EKSA MENS WAARVOOR DIE PERSONEEL INGESKRYF IS (vervolg).	GETAL SENTRUMS.			GETAL INSKRYWINGS.			GETAL GESLAAG.		
	1960- 61.	1961- 62.	1962- 63.	1960- 61.	1961- 62.	1962- 63.	1960- 61.	1961- 62.	1962- 63.
Eksaminerende liggaam en eksamen.									
* Fisika I.....									62
* Fisika II.....									27
* Beginsels van Elektrisiteit I.....									80
* Beginsels van Elektrisiteit II.....									31
* Toegepaste Mechanika I.....									79
* Toegepaste Mechanika II.....									26
* Elektriese en Mechaniese Tekeninge.....									79
* Grondbeginnels van Telekommunikasie I.....									90
* Grondbeginnels van Telekommunikasie II.....									30
* Werkwinkeltegnologie.....									—
* Chemie.....									—
* Aanleg en Krag.....									—
* Mechanismes.....									—
* Outomatisiese Sentrales I.....									24
* Outomatisiese Sentrales II.....									38
* Huurdervinstallasies I.....									20
* Huurdervinstallasies II.....									41
* Lyntaanleg I.....									7
* Lyntaanleg II.....									56
* Radiostelsels I.....									22
* Elektronika I.....									5
* Elektriese Metings.....									—
* Lyntransmissie I.....									2
* Lyntransmissie II.....									6
* Kabelaanleg II.....									1
* Telegraafstelsels III.....									19
* Hooflyntransmissie I.....									30
* Hooflyntransmissie II.....									30
* Netwerke.....									5
* Beveiliging, Aarding en Ruis.....									—
* Seining en Beheer.....									—
* Praktyk van Lynuitrusting.....									7
* Administrasie en Kantoor Roetine.....									19
* Buitestasies.....									17
* Toetsbank.....									36
* Beginsels van Telekommunikasie.....									27
									43
									63
									—
									70
									—

* Ingensluit by nuwe opleidingsleerplan.

AANVRAE VOOR VOORRAADDEPOTS GEHANTEER

Item.	1960-61.	1961-62.	1962-63.
1. Ingenieursmateriaal—			
Getal uitreikings.....	150.795	144.700	137.800
Waarde van uitreikings.....R	15.737.000	17.067.400	19.297.600
Getal ontvangste.....	14.931	15.100	18.000
Waarde van terugvoerdeings.....R	2.040.500	2.955.200	3.605.800
Bestellings oorsee geplaas.....R	9.657.000	10.269.900	4.747.000
Bestellings in Suid-Afrika geplaas.....R	11.484.000	9.061.000	9.551.300
Waarde van materiaal ontvang.....R	11.748.800	16.805.000	16.977.500
Voorrade voorhande op 31 Maart.....R	5.397.000	7.136.400	8.094.100
Aan ander departemente en administrasies verkoop.....R	69.200	72.200	158.400
2. Posdiensvoorrade—			
Getal uitreikings.....	143.200	145.200	153.800
Getal ontvangste.....	21.100	22.700	23.400
Uitgawe.....R	2.581.500	2.197.000	2.359.400
3. Posseëls—			
Waarde.....R	19.074.000*	15.015.800	16.349.000
4. Posorders—			
Waarde (Suid-Afrikaanse).....R	26.705.000*	21.881.000	27.717.000
Waarde (Britse).....R	4.003.000*	2.951.400	2.990.000
5. Unielening-en nasionale spaarsertifikate			
Waarde.....R	1.1669.600*	16.287.600	28.191.000
6. Nasionale spaarseëls—			
Waarde.....R	725.000*	520.400	565.000
7. Inkomsteseëls—			
Waarde.....R	10.569.000*	7.151.900	8.187.000
8. Belastingdeleggingsertifikate—			
Waarde.....R	8.894.300*	5.339.400	2.692.000
9. Sigaretbelastingseëls—			
Waarde.....R	30.356.200*	44.156.400	42.483.000
10. Vermaaklikheidsbelastingseëls—			
Waarde.....R	457.200*	251.100	308.800
11. Kersseëls—			
Waarde.....R	90.500	80.200	78.200

* Spesiale uitreiking in Februarie 1961, ten gevolge van desimalisasie ingesluit.

LENINGSPOS-(KAPITAAL)-UITGawe VIR.

Item.	1960-61.	1961-62.	1962-63.
R	R	R	
Telefoonhuisradersuitrusting.....	3.578.361	3.386.497	3.583.453
Sentralekabels.....	3.389.272	2.931.344	2.574.880
Plaaslyne.....	1.373.926	1.072.485	1.025.816
Sentrals-nitrusting.....	1.915.284	3.536.031	5.291.853
Uitrusting vir hooflynskakeling.....	431.965	320.646	340.547
Transmissie-nitrusting.....	2.734.230	3.299.662	3.523.593
Hooflyne.....	1.934.113	1.608.964	1.040.710
Hooflynkabels.....	353.946	405.960	177.147
Plattelandse lyne.....	50.402	23.206	23.512
Telegraafnitrusting.....	1.125.567	879.486	964.238
Buitelandse dienste.....	167.590	201.689	166.358
Radio (skup-kusdiens).....	11.714	45.104	34.329
Geredeskap en meganiese hulpmiddels.....	221.023	219.197	301.516
Opleidingsnitrusting.....	33.037	9.072	23.830
TOTAAL.....	17.320.430	17.939.343	19.071.782

TELEKOMMUNIKASIEBATES (GEBCUË EN PERSELE UITGESLUIT).
(Duisende rand.)

Bates soos op 31 Maart.	1961.	1962.	1963.
	(R 1.000)	(R 1.000)	(R 1.000)
Telefoonhuurdersuitrusting.....	45 962	49 111	52 694
Sentralekabels.....	48 353	51 073	53 648
Plaaslyne.....	31 351	32 165	33 191
Sentrale-uitrusting.....	36 400	39 588	44 880
Uitrusting vir hooflynskakeling.....	5 006	5 263	5 604
Transmissie-uitrusting.....	19 288	22 349	25 873
Hooflyne.....	29 439	30 882	31 923
Hooflynkabels.....	4 622	5 008	5 185
Plattelandse lyne.....	803	820	843
Telegraafuitrusting.....	6 612	7 400	8 364
Buitelandse dienste.....	2 171	2 382	2 548
Radio (skip-kusdiens).....	234	276	310
Gereedskap en meganiese hulpmiddels.....	3 667	3 841	4 143
Opleidingsuitrusting.....	303	307	331
TOTAAL.....	234 211	250 465	269 537

TELEFOONUITRUSTING.

Uitrusting op 31 Maart.	1961.	1962.	1963.
1. Getal telefone—			
Outomatiiese.....	585 745	612 800	629 050
Hand.....	200 511	204 025	226 558
Plaas- en meerpersoonslyne.....	93 689	93 913	95 316
TOTAAL.....	879 945	910 738	950 924
2. Sentraelynetal (slegs sentrales met meer as 200 lyne)—			
Outomatiiese.....	500 750†	480 240	506 858
Hand.....	132 108	134 097	130 697
Oproepkantoor.....	13 559†	13 582	14 346
3. Kaaldraaddraagstelsels—			
12-kanaal.....	179	212	238
3-kanaal.....	312	340	390
Enkele en plattelandse kanale.....	401	497	643
4. Draagkanale op gewone kabels, konsentriese kabels en mikrogolfstelsels	3 100	3 500	3 884
5. Sentralegebied-verbindingslyle.....	1 667 185	1 699 985	1 708 814
6. Plaaslyn verbindingslyle.....	195 542	194 745	196 991
7. Hooflynverbindingslyle—			
Stamlyne (kaaldraad).....	130 724	132 774	133 900
Stamlyne (kabel).....	65 529	63 444	65 435
Draaglyne (kaaldraad).....	455 758	537 469	572 096
Draaglyne (kabel).....	83 218	108 078	114 594
Mikrogolf en radio	36 138	40 238	42 497
TOTAAL.....	771 367*	882 003*	928 522*
8. Uitsaaiverbindingslyle	24 074	24 074	26 559

* Hierdie totale slegs ten opsigte van item 7

† Sluit in uitrusting van die Durban Korporasie.

TELEGRAAFUITRUSTING.

Op 31 Maart.	1961.	1962.	1963.
1. Getal teledrukkers—			
Teleks.....	1,772	2,025	2,191
Genteks†.....	1,000	993	1,070
Privaatlyn.....	765	770	779
TOTAAL.....	3,537	3,788	4,040
2. Draagtelegraafstelsels—			
12 tot 24 kanale.....	57	74	86
6 tot 8 kanale.....	44	53	83
3. Verbindingsstyle—			
Stamlyne (kaaldraad).....	30,086	29,500	29,600
Stamlyne (kabel).....	12,918	12,966	17,136
Draaglyne (kaaldraad).....	360,742	431,627	508,980
Draaglyne (kabel).....	37,000	43,655	48,095
Mikrogolf.....	—	34,604	39,548
TOTAAL.....	440,746*	552,352*	643,359*

† Teledrukkers in poskantore in gebruik vir die oorsending van publieke telegramme.

* Hierdie totale is slegs ten opsigte van item 3.

INSTANDHOUDINGSUITGawe, (Duisende rand.)

	1960-61. (R1,000)	1961-62. (R1,000)	1962-63. (R1,000)
1. Outomatiese huurdersverbindings.....	1,600	1,645	1,813
2. Handsentrale-huurdersverbindings.....	790	793	882
3. Plaaslyne.....	528	714	851
4. Sentralekabel ⁽¹⁾	868	941	962
5. Outomatiese sentrales.....	1,472	1,473	1,543
6. Handsentrales.....	186	244	421
7. Uitrusting vir hooflynskakeling.....	174	191	209
8. Transmissie-uitrusting.....	598	682	786
9. Hooflyne.....	192	180	251
10. Hooflynkabels.....	16	21	29
11. Telegraafstelsel.....	298	379	465
12. Opknapping van telefoonuitrusting.....	610	852	861
13. Opknapping van teledrukkers.....	90	109	111
14. Instandhouding en vervanging van gereedskap.....	340	372	413
15. Radio- en buitelandse dienste.....	280	328	350
16. Opleiding.....	1,073	921	1,036
17. Ophalings en verleggings ⁽²⁾	798	422	911
18. Spesifieke instandhoudingswerke.....	172	709	— *
19. Toelaes ⁽³⁾	172	186	— *
20. Rekords ⁽⁴⁾	252	253	245
21. Vervoer ⁽⁵⁾	1,166	1,252	1,337
22. Diverse ⁽⁶⁾	915	393	416
TOTAAL⁽⁷⁾.....	R 12,590	13,060	13,892

(1) Sluit in kabelherindelings en kruisverbindings op hoofverdeelrame.

(2) Koste van oppaling, verplasing en verlegging van uitrusting van alle tipes.

(3) Verblyf- en ander toelaes.

(4) Sentralekabel- en lynrekords.

(5) Motor- en spoorwegvervoer.

(6) Sluit in terugbetaalbare werk, huur van fasiliteite op spoorwegroetes, vakansiebonus, ens.

(7) Sluit nie salarisse van vakkundige, administratiewe, klerklike, en sekere tegniese toesighoudende personeel in nie.

* By ander instandhoudingsuitgawes ingesluit.

